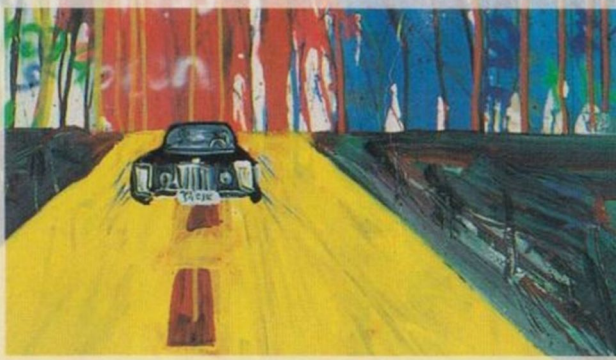
KÜRŞAT BAŞAR

Konuştuğumuz gibi uzaklara

AFA
ÇAĞDAŞ TÜRK YAZARLARI

Kürşat Başar 1963'de İstanbul'da doğdu. İstanbul, Ankara, Kıbrıs ve Doğubeyazıt'ta okudu. Yüksek öğrenimini İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde tamamladı. 1980'den başlayarak çeşitli gazete ve dergilerde müzik, edebiyat üzerine yazıları ve biri Baran Orgun adıyla öyküleri yayınlandı. Müzikle yakın ilgisini radyoda yayınlanan "Caz Duygusu" adlı programıyla da sürdürüyor.

Kürşat Başar, *Kış İkindisinin Evinde* adlı ilk kitabıyla 1989 Haldun Taner Öykü Ödülü almıştır.

AFA - Çağdaş Türk Yazarları: 11
AFA - Yayınları: 119

ISBN 975-414-055-3

Birinci Baskı: Mayıs, 1990
İkinci Baskı: Ağustos, 1990
Üçüncü Baskı: Ağustos, 1991

© Bu kitabın tüm hakları
AFA Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.

Dizgi: AFA Yayıncılık A.Ş.
Baskı: Gülen Ofset
Kapak: Reyo Basımevi

AFA Yayıncılık A.Ş., Sıhhiye Apt. 19/8 Cağaloğlu - İSTANBUL

☎526 39 80

KÜRŞAT BAŞAR

Konuştuğumuz gibi uzaklara...

AFA
YAYINLARI

Bu kitap, şimdi, kentin bir bahar sabahı, yeniden anılara, yitirdiğim için üzülmeyi çoktan unuttuğum, yalnız zaman zaman bir gözdalgınlığına sürüklendiğim o düşsel tarihe beni döndüren bu kitap, gerçek yazarına, artık uzundur çok uzak bir ülkede yaşayan, yıllardır hiç konuşmadığımız, birbirimize tek satır yazmadığımız o eşsiz sevgiliye –sözverdiğim gibi– bir anmalık.

Onu mu anlattım gerçekten yoksa kendimi mi, bana ait olmayan bir geçmişi, gerçekte hiç yaşanmamış bir aşkı mı? Kitabı şimdi, bittikten sonra okuduğumda kendi geçmişime dönmemi sağlaması, onun izdüşümlerini taşımasından değil, başkalarının öyküsüyle –hiç benzemese de– kendimizinki arasında kurduğumuz o tuhaf bağlantı yüzünden.

Evet sevgili Selin'e, bütün yaşamımdan daha çok sevebildiğim, bu ülkeyi yıllar önce bırakıp giden o camçocuğa.

Dev bezbebeklerin, kedi iskeletlerinin, kıvrılmış, yırtılmış siyah beyaz fotoğrafların, adını hiç öğrenemediğim yaban bitkilerinin, yıllar yılı bir yaşamın tuhaf, acıklı öyküsünün sözcükleri gibi biriktirilmiş sayısız ayrıntının içinde dolaşıyorum. Erguvanların duvarlardan döküldüğü, satıcıların öğlesonraları bağırarak geçtiği, bu kentin eski evleriyle dolu sokağa bakıyorum. Onun bu odada, bu pencerenin önünde duruşunu görür gibi oluyorum, masada oturup çalışmasını, bir plağı seçip, bir yandan konuşurken onu temizleyişini, yüzündeki o garip gülümsemeyi...

Hani hiçbirşey yokolmuyordu, herşey başka bir şeye dönüşüyordu! O, hiçbirşeye dönüşmüyor, şimdi, uzaktaki bir mezarlıkta, ağır, beton bir parçanın altına gömüyorlar onu, bir daha gelme-

sin, bir daha kimse görmesin diye, birtakım insanlar bağırarak uzaklara, ölümün bilinmez ülkesine sesleniyorlar, onun geldiğini haber veriyorlar, kimsenin bilmediği bir dilde.

Birkaç ay önce telefonda sesini duymuştum, konuşmak istiyordu, "Çıkıyorum, sonra ararım seni" demiştim. Bu, onla son konuşmamızdı, telefonu kapamıştım, oysa benle konuşmak istiyordu, benim boktan sesimi duymak, sabahları kahve ve kızarmış ekmek kokan bir eve, bir daha asla geri dönemeyeceğimiz geçmişin yeniden elden geçirilerek güzelleştirilmiş büyülü dokusuna geri dönmek istiyordu.

Onu, sözverdiğim gibi aramayışımın hiçbir nedeni yok. Oradaydım, sürekli değişen, beni, bu yaşamı sürdürmem için başka görüntüler olduğuna inandıran, inandırmasını istediğim kentlerin/ kaçışların sonuncusunda, telefonu kapatıp yeni tanıdığım birileriyle çıktım, o geceyi, yıllardır olduğu gibi sonsuz boğulmalarla sürüp giden, konuşmaların, dokunuşların hep bir yerde anlamını yitiriverdiği gecelerden birini daha yaşamak, eve döndüğümde hiçbirşey düşünemeyecek kadar sarhoş, yatağa uzanıp kalakalmak için...

O akşam, tam kapıdan çıkarken çalan telefonu açıp onun sesini duymak, onun mutsuz sesini duymak belki de beni yeniden, kaçmak istedi-

ğim- oyuncakların düğmesine basıp görüntüleri değiştirir gibi ülkeleri, kentleri, evleri değiştirdiğim- şeylere geri döndüreceği için kapadım telefonu.

Yaşamımdaki herşeyi yerine yenisi konmaksızın yitirdim, herşeyi korumak, sonsuza dek saklamak için yapmam gerekenleri yapmadım. Şimdi burada, onun odasında, masasının üstündeki, çekmecelerdeki kağıtlara bakarken, mektuplarımı, eski, unuttuğum notlarımı, fotoğraflarımızı görüyorum, o akşam, o telefonu kapadığım için bitmeyen bir acı çekeceğimi biliyorum.

Başka ülkelere, yabancı kentlere gittiğimde bu denizkıyısını, bu dili, satıcı çocukları (ne tuhaf, yaşam sürüyor, pencerenin dışında satıcılar bağırıyor, kadınlar birbirleriyle konuşuyor) bu eski sokakları özledim. Şimdi bir ağıt gibi yükselen ve günü parçalara bölen, zamanın geçişini belleğe kazıyan şu ezan sesini hiç hatırlamadım. Bana ölümü çağrıştıran bu tuhaf şarkıdan hep nefret ettim. Gittiğim yerlerde de çan seslerini, kara giysili adamları, göğe yükselen kulelerle süslü tanrıevini, cam kutulardaki kesik elleri, kapağıaçılıpöpülenmeryemkarnını hiç sevmedim.

Şimdi bana bunca acı veren yalnızlığın en önemli nedenlerinden biri bu değil mi? Bazan kısa-eksik yaşamlarımızda neler yapıp yapmayacağımızı yazan o siyah ciltli kitapların dediğinden

hiç çıkmasaydık keşke, diyorum.

Dünyanın her yerinde insanlar sabah erkenden kalkıp işlerine gidiyor, bütün bir günü kendilerine yabancı işler yaparak geçiriyorlar, her yerde akşam evlerden televizyon ışığı yansıyor, o mavimsi ışık bütün dünyayı bir büyü gibi kaplamış, bütün kentler kalabalık, birbirini tanımayan, birbirinden sıkılan ve sürekli birbirinin yanından geçip giden insanlarla dolu. Bense sabah erken kalkmak istemiyorum, arabaları, makinaları kullanamıyorum, bütün günü parklarda, kahvelerde geçiriyorum, param olmadığı zamanlar kitapçıları dolaşıyorum, kütüphanelerde eski ciltleri okuyorum, yüksek sesle müzik çalınan bir bodrumda oturuyorum, cebimde hep atılmamış mektuplar var. Yanımda taşıdığım küçük teybe sesleri, başkalarının konuşmalarını, sokak gürültülerini kaydediyorum, kimsenin sesi olmayan ve uyunamayan korkunç gecelerde dinlerim diye...

Bütün o kentlerde hiç tanımadığım kadınlarla gittim, gece yalnız kalmamak için, sevişirken yıllardır berabermişiz gibi verdim kendimi (becerebildiğim tek şey buydu) her keresinde Selin'i hatırladım, seviştiğimiz ilk kışı. O sayısız kadın bedeninden, yüzünden, gözlerden hiçbirşey kalmadı şimdi. Her keresinde o tamamlanamayan parçalarla sevişirken onun hiçbir biçimde açıklayamadığım bütünlüğü bir hayal gibi gitgide uzaklaştı.

Kitapları çekip yere atıyorum, mektupları karıştırıyorum, fotoğraflara bakıyorum, bu, kağıtlarla, geçmişin izleriyle, sayısız anmalıkla dolu evde yıllarla büyütülmüş yalnızlığın, kimsesizliğin, her şeyi yavaş yavaş tüketen o ölümcül hastalığın kokusunu duyuyorum. Aşağıda, sokak merdivenlerine kadınlar oturmuş, konuşuyor, satıcılar geçiyor, çocuklar koşuyor, uzakta deniz her zamanki gibi dünyanın büyüklüğünü çağrıştırıyor– uzakta başka ülkeler var.

Yıllarca buradan denize baktık, uzaklara gitmek, tanımadığımız insanları görmek, artık durağanlaşan yaşamlarımızı değiştirmek istedik. Günün birinde dünyanın ışığını birdenbire değiştiren o rastlantının, nedenini yıllar yılı anlayamadı-

ğım bir düşyıkımına dönüşmesinden sonra gittim, hep uzağa, daha uzağa, herkesin dediği gibi unutmak için... Ne çok görüntü girdi yaşamıma, yüzler, köprüler, şarkılar, duvarlar, kuşlar, sokaklar, gülümseyişler, denizler, kaldırımlar, sokak çalgıcıları, parklar, reklam panoları, telefon direkleri, kitaplar, sevişmeler, yemek artıklarıyla dolu tabaklar, istasyonlar, sinemalar, görevliler, dilenciler, ışıklı yazılar, kent ağaçları, heykeller, kokular, askerler, otobüsler, mektuplar, uzun yollar, yolların gece yalnızlığı, geceler, kuleler, yaşlı insanlar, lambalar, pencereler, yağmurlar, bekleyişler, gazeteler, oteller, porno görüntüleri, gölgeler, ormanlar, duvarları yazılı tuvaletler, kar, yapay göller, biletler, örtülü koltuklar, mezarlar, içki, gemiler, saatler, bavullar, gökyüzleri, dağınık odalar, kalabalık, bana bütün yaşamım boyu silinmeyecek, o, bir yere ait olamama duygusunu kazıyan sayısız ayrıntı...

Her gittiğim yerde posta kutularını açtım, telefonların çalmasını bekledim, bir yerlerde duman işareti var mı diye baktım, ondan hiç haber gelmedi.

Selin'in şimdi karşı kıyıda kocaman bir evde oturduğunu, küçük bir oğlu olduğunu biliyorum. Bunları Nevit yazmıştı. Burada, bu pencerenin önünde ne çok oturduk, denizi, sokak merdivenlerini, satıcıları, birbiri içine girerek tuhaf bir doku oluşturan evleri, o evlerdeki yaşamların benzerliğini ne çok seyrettik. Eve gittiğimde Nevit gibi sonsuzca yalnız olmadığıma, böyle, bir pencerenin ardında günlerimi geçirmediğime sevinirdim. Saatlerce Selin'in gelmesini beklediğim o küçük evi hatırlıyorum şimdi, yaşamım gibi bir türlü yerleşemeyen, pencerelerinden bir ağaç ve köpeklerin yaşadığı avlunun göründüğü evi.

Selin'in bir akşamüstü oradan çıkıp gitmeden önce yazıp yastığın altına bıraktığı not yıllardır

hep yanımda. Belki de yazılı olan hiçbirşeyi, kimliğimin üstündeki şifreleri bile bunca okumadım. Gittiğim her yerde, istasyonlarda, otel odalarında, ucuz, sefil evlerde, sokakta geçirilen soğuk gecelerde, parklarda, hücrelerde, hastanelerde, ortak tuvaletlerde hep onu okudum, her okuyuşumda aynı, silinmez acıyı duydum.

"Sevgili Cem. Sana hoşçakal demeye geldim, sen yoksun, iyi ki yoksun, tek başına yaşanan bir ayrılık bile yeterince sıvı kaybına yol açtı. Senin çok sevdiğim kitabının cümlelerini neredeyse tek tek yaşayacağımı hiç düşünmemiştim, yeniden yaşayacağımı... Bir zamanlar başka yerlerde, başka biçimlerde yaşayıp unuttuğum -evet, unutmayı başardığım- ne çok şey vardı yazdıklarında. Bir dostun yardımıyla hepsini yeniden hatırladığıma sevineyim mi şimdi? Bütün gün sokaklarda amaçsızca dolaştıktan sonra yapayalnız, boş, hiç dolmayacak bu eve geldim. Eski bir daktilonun, plakların, boş bir yatağın, insansız -hiç giyilmeyecekmiş gibi duran- askıdaki elbiselerin resimlerini çektim. Bu evde yalnızlığın nasıl olduğunu öğrendim. Seni çok seviyorum. Ama burada daha fazla kalamayacağımı hissediyorum. Burası beni acıtıyor, sen beni acıtıyorsun -çok fazla- dayanamıyorum. Tek yaptığım ağlamak. Ne zamandır bu ilişkinin beni mutlu etmediğini, edemeyeceğini,

daha az mutsuz olmak ve daha az mutsuz etmek için harcadığım onca çabanın da yetersiz kaldığını görüyorum. Yalnız olduğum günler deniz kenarında yürürken düşündüklerim bunlardı, hâlâ merak ediyorsan. Çok kısa zamanda bir başka ilişkinin yıllarla gelemeyeceği yere geldik, dev adımlarla, hem de birlikte yaşamadan, birlikte uyanmadan. Herşeyiyle yaşansa belki güzel olacak (artık bundan da çok emin değilim) bir ilişkinin yalnızca acılarını, imkânsızlıklarını, güçlüklerini yaşamak mı yıprattı herşeyi, bilmiyorum.

Kapıda bir anahtar sesi duymak istiyorum, senin içeri girmeni istiyorum, aynı zamanda hiç girmemeni, ikisini de çok istiyorum. Hava kararıdı, gitmem gerekmiyor ama gitmek istiyorum. Neden gitmek istediğimi, nereye gitmek istediğimi bilmiyorum. Yazarın dediği gibi 'yaşam ilk kez korkutuyor beni'. Oysa ne çok bekleyen var. Bekleyenlerle yaşanacak hiçbir şey kalmadığını hissediyorum. Sanırım, bildiğim, tek başıma becerebildiğim pek az şeyden birini yapacağım: Yolculuk, hiçbir yere doğru."

Hiçbir yere doğru yolculuğa çıkan ben oldum.

O akşamüstü Selin çıkmadan önce eve geldim, eşyalarını topluyordu, sonra halının üzerinde, birbirimizden biraz uzakta, elle tutulabilecek, bir yere yazılabilecek, bir başkasına açık sözcüklerle anlatılabilecek bir neden olmaksızın birbirimizden uzakta oturduk, dokunamayacak kadar, günlük olaylardan sözettik, benim alaycı gülümseyişim asılıydı yüzümde, onun sert ve o an artık çok uzaktaki gözleri, sigara içişini, sıkılmasını izliyordum, sözcükler anlamsızlaşıyor, başkalarından, başka olaylardan buraya, ona ve bana gelmiyordu bir türlü. Kendi kendime, gitmek istiyor, onu bırakmalısın, kararını değiştirecek birşey yapma, üzüldüğünü, acı çekeceğini belli etme, diyor-

dum, bir yandan çılgınca ağlamak, ona sarılmak ve sonsuza dek onu bırakmayacağımı söylemek istesem de. Uzandığım yerden, yıllar önce yaşanmış başka ilişkilerde de buraya geldiğimi, bu yanlışı bir daha yapmayacağıma verdiğim sözü, şimdi birkaç küçük sözle, bir dokunuşla hâlâ o mucizeyi yakalamanın mümkün olduğunu düşünüyor ama hiçbirşey yapmıyordum, bir düşte gibi görünmez bir şeyler kollarımı, bacaklarımı bağlıyordu, zamanın geçtiğini, geciktiğimi, az sonra buradan çıkıp gittiğinde herşeyin biteceğini bildiğim halde neden öylece duruyordum, söylemek istediklerini söylemediğini, bu, sonu olmadığını başından bildiğimiz ilişkinin belki de burada, bu tuhaf akşamüstünde, bu, kimsenin olmayan evde bitmesi gerektiğini düşünüyordum, yoksa birşeyleri kurmak, yeniden başlamak için gereken çabayı göstermediğine mi kızıyordum, nedense aklıma, birbirimizi görmek için dayanılmaz istek duyduğumuz, kalabalıkta, insanların arasında çılgınca birbirimizi aradığımız gizli buluşmaların güzel günleri, gerilimi hiç kesilmeyen sarılmaların, dokunmaların resimleri değil de, hiç tanımadığımız bir otel odasında ilk kez seviştiğimiz gecenin sabahı yüzüne bakıp günün birinde onu da yitireceğimi düşündüğüm geliyordu.

Dışarda köpekler havlıyor, müzik çalıyor, kuş sesleri ve biz karşı karşıya, yılların eğitimiyle öğrendiğimiz konuşmaları kendimize rağmen sürdürüyorduk, bugün çok sıcaktı, yollar kalabalıktı, akşam kocasıyla bir yemeğe gidip çok sıkılacaktı...

Ağlamak için gitmesini bekledim.

Ona rastladığımda yer, ayağımın altından bir kez daha kaymıştı. Aylar önce bir Doğu kasabasında saçları kısacık kesilmiş, aynı renkte giysileri olan ve bütün gün ne yapacaklarını hiç bilemedikleri tüfekleri, o, ağır, anlamsız kamburu taşıyan kalabalığın içindeydim. Sabahları ayışığında uyanıp titreyerek sıraya giriyorduk, o korkunç sabahları yaşamım boyunca hiç unutamayacağımı biliyorum, birileri sürekli bağırıyordu, kesilmeyen emirlerle oraya gidiyor, oraya dönüyor, istenen işareti veriyorduk. O kalabalığın içinde korkunç yalnızdık, hepimiz evlerimizden uzakta, sürekli üşüyerek. Tek isteğim buradan gitmekti, bu insanların emirlerini, çılgınca isteklerini yerine getirmekten bir an önce kurtulmak. Ama kaçmayı

düşünemeyecek kadar uzaktaydık, bütün yeryüzünden uzakta, sanki yaşamım boyu oradaydım, sanki bundan böyle hep orada kalacaktım, bu yeşil giysilerle, bu şapkayla, bu ağır, siyah botlarla kendimden ve bütün yeryüzünden uzakta öleceğim.

Bütün gün bir tepede yere yatıyorduk, kalkıyorduk, selam veriyorduk, koşuyorduk, sağa ve sola dönüyorduk. Aralarda soğuk toprağa yatıp gökyüzüne, bulutlara bakıyordum, onlar gibi, günün birinde buradan gideceğime, tüm bunları başkaları gibi gülerek anlatacağıma inanmak istiyordum. Yaşamımda ilk kez yüzlerce insanla, hiç tanımadığım, birlikte uyuyor, birlikte uyanıyor, birlikte yiyor, birlikte yüzümü yıkıyordum. Orada soğuk ve rahatsız bir yatakta yatarken kendi kendime hep bir yerlerde, telörgülerin dışında, buraya gelmeden önceki yaşamımın sürdüğünü, seveceğim, görmek isteyeceğim insanların beni beklediğini tekrarlıyordum. Issız tepelerin, dağ sıralarının arasında, tankların, askeri araçların, yalnızca yeşil giysilerin olduğu, köpekler ve telörgülerle kuşatılmış yerde, bize emirler yağdıran insanlardan, bütün ordulardan, silahlardan değil, bütün dünyadan, bütün düzenlerden, bu düzenlerin kurulmasına izin veren bir tanrı varsa ondan nefret ettim.

Sonra orada birbirini tanımayan onca insan,

başka bir yerde, farklı bir zamanda birbirini hiç görmeden geçip gidecek onca insan o tuhaf yaşamı paylaşmaya başladık. Birbirimize geçmişimizi anlattık, istediğimiz gibi, gelecekte yapacaklarımızı sıraladık, sevgililerimizden, mektuplarımızdan, hayallerimizden sözaçtık. Kulağımızda kalmış eski şarkıları söyledik, geceleri koğuşta gizlice sigara içtik, haftasonlarını bekledik.

Bir akşam yine yüzlerce insan bir sıraya dizildiğimiz ve o lanet olası tören bir an önce bitsin diye beklediğimiz bir akşam adımı duydum. Sıradan çıktım, o genç subayın önünde durdum, hiç kıpırdamadan, dedikleri gibi gözlerinin içine bakarak, beni bekletti, herkesin gitmesi için gerekenleri yaptı, o büyük meydanda yalnız kaldık, sonra bana baktı ve söyledi, annemin öldüğünü, iki gün içinde gidip döneceğimi, kağıtları hazırladığını, üzgün olduğunu, herkesin başına günün birinde bunun geleceğini, gidip hazırlanmamı, söylenmesi gereken ve canını sıkan şeyi olabildiğince çabuk ve apaçık...

Şimdi onu, o güne dek yalnızca emir verirken ve soru sorarken duyduğum bu sert yüzlü adamın sözdizimini hatırlamıyorum. Belki de gerçekten yaptıklarımızı izleyen ve her an bize bir ders vermek için hazır bekleyen bir tanrı vardı, bu dünyadan şikayetçi olduğumuz an hep daha kötü-

sünü gösteriyordu. Orada duruyordum, büyük meydanın ortasında, kıpırdamadan, çevrede dağlar, akşam oluyordu, onun söylediklerine değil, benle konuşmasına, yüzündeki acımış ifadeye dikkat ediyordum daha çok.

O gece kocaman, boş bir meydandan geçtim, o geceden sonra kocaman, boş bir meydan kaldı içimde.

Annem. Artık anlamı olan bir sözcük. Onu en son, adını ilk kez duyduğum o kasabaya gideceğim gece gördüm. Trene binmeden az önce, bana, bütün annelerin askere giden oğullarına söylediklerine benzer şeyler söyledi, rahatlamayacağımı, beklediğim sözcüklerin bunlar olmadığını bilerek... Nevit'le birlikte gelmişlerdi. Annem ona, çocukluğumda bile kimseden emir almadığımı, çok çekeceğimi söylüyordu, ne derlerse yapmalıydım, kimseye karşı gelmeyecektim, fazla sigara içmemeliydim, sağlığımı koruduktan sonra zaman geçip giderdi.

Bütün bunları söyleyiş biçimi, duruşu, giysileri gözlerimin önünde. O sıralar korkunç bir hastalığın bütün bedenini sardığını, ara ara sızlandığı

ağrıların, üstünde durmadığı rahatsızlıkların birkaç ay sonraki ölümünü hazırladığını nereden bilebilirdik?

Onu hep bir zamanki, çocukluğumdaki anne gibi hatırlıyorum: Mini etekli ve saçları topuz yapılmış. Kayak pantalonlu ve saçları kısacık kesilmiş. Bir okul balosunda herkesin annesinden genç olan, saçları sarı boyalı, yüzünde hep o, fotoğrafaçıkarkenkigülümseyiş.

Sevgili Nevit, gece birlikte kaldığımız, ders çalıştığımız yılları hatırlıyorum şimdi. Annemin bizi zorla uyandırdığı, kahvaltı hazırladığı sabahları... Burada olsan da söylesen, neler konuşuyorduk? Uzun geceler boyu, geleceği, yakınımızdaki günlerin bunları getireceğini hiç bilmezken

çocuksu bir heyecan bizi kuşatmışken

sana her gece telefon edip saatlerce konuşan o kız

benim bir kadın bedeniyle ilk tanıştığım gün

birlikte ilk tatilimiz

bazı sıkıntılı saatler

bisiklete bindiğimiz akşamüstleri

Uzaktan gelen eski, sevilen bir şarkı gibi, duymaya çalışıyorum, araya başka gürültüler giriyor.

Sonra çıplak, gözalabildiğine uzanan, kişinin başka bir yere, başka insanlara, alıştığı yaşambiçimine yeniden ulaşabileceğini gösteren hiçbir işaret olmayan o sınır kasabasında zaman durdu.

Dağların üstünde güneş, bakamayacağınız kadar parlak ve donuk, kış sabahlarından ilkbahara götürdü bizi. Duran zaman benimle ilgili birşeydi, günleri, sonsuza dek sürecek sandığım işkence saatleri gibi hatırlıyorum.

Sonunda bir sabah o yeşil elbiseleri giymedik. Küçük çantamı alarak birileriyle vedalaştım, yapılması gereken birşey, benden sonra tıpkı bana benzeyen başkalarının burada, arkamda kalacağını bilerek, onları görerek dikenli tellere doğru ilerledim. Beni almaya Nevit gelmişti. Ona sarıl-

dım. "Gördün mü, bitti işte, artık gidiyoruz buradan, bir daha hiç gelmeyeceksin." diyordu. Bir otobüse bindik, pek fazla konuşmadan, çünkü bana, ne yapmak istediğimi, bundan sonra neler olacağını sormak, düşündürmek istemiyordu.

O uzun yolculuk boyunca hep askerler gördüm. Bu ülkede ne çok asker olduğunu ilk kez o zaman anladım. Kasabalarda, kentlerde, istasyonlarda hep askerler vardı ve sanki bir reklam panosunun önünden geçer gibi önünden geçip gittiğimiz o asker hiç değişmiyor, sonsuza dek orada bekliyor. Bütün kasabalarda, kentlerde, boş, geniş arazilerde telörgülerle çevrili bölgeler var ve aynı asker her yerde elinde tüfekle bekliyor.

Aylar sonra ilk kez üstümde kendi giysilerim vardı ama yabancı geliyordu, elimi saçlarıma sürüyordum durmadan.

"Bir daha bu günlerden sözetmek istemiyorum." dedim. "Artık hiçbirşey eskisi gibi değil, yaşamla olan ilişkim tümüyle değişti."

"Belki bir yerlere gitsen iyi olur." dedi Nevit. "Hep konuştuğumuz gibi uzaklara gitsen."

Konuştuğumuz gibi, uzaklara.

O anda çıplak bozkırın, tek tük evlerden oluşan Anadolu kasabalarının kederinin içinde ilerlerken hiçbirşey istemiyordum, gitmek ya da kalmak, hiçbirşey, günün birinde herkesi yakalayan

o toprak kayması, o yer sarsıntısı yakalamıştı beni, belki biraz erken, bunu anlıyordum bir tek.

Uzun, sıkıntılı bir yolculuktan sonra kente girdik, artık annemin, çocukluğumun, kişinin, bir dizgesi olmayan gelecektekigüzelgünlerdüşü'nün yitirildiğini simgeleyen kentime... Otobüs hızla ilerliyordu ve geçmiş anlar şimdiki zamanın korkunç hızına çarpıp parçalanıyordu, sanki ben yokken bütün kent açılıp kapatılmayan çukurlarla dolmuştu, dağınık bir yıkıntıya benziyordu. Binlerce yıllık geçmişin ağırlığı altında ezilen bu kenti koruyamamıştık, çürümeye başlamıştı, şimdi kentin yeni sahipleri, içinden geçtiğimiz kasabaları, o bozkırı bırakıp buraya gelmişlerdi, o kasabaların, o istasyonların, o evlerin, üstü dantel örtülü televizyonların, o şarkıların dayanılmaz boğuntusunu, daha canlı, daha reddedilmez biçimde burada yeniden kuruyorlardı. Bu çılgınkalabalıktan kurtulmak, onların girmediği bir köşe, bir ağaçaltı bulmak mümkün müydü?

O gece burada kaldım, Nevit'de. Tanıdık eşyaların, yerleri bile değişmemiş ayrıntıların, alışkanlıkların, güvenliğin dünyasında ama dokunduğum hiçbirşey benim değildi artık. Geceyi sayıklamalarla, ürpermelerle, karabasanlarla geçirdiğimi söyledi Nevit, sabaha kadar beni izlemiş, bu yeni görüntüyü, bana benzeyen bu farklı insanı...

Sabah anneme gittim. Dayım mermerden bir mezar yaptırmış, üstüne çiçekler koydurmuş, ismini, o iki tarihi yazdırmış. Mermeri, çiçekleri, harfleri hiç sevmedim. Bunun için bile geç kaldığımı düşündüm, anneme hiç yakışmayan bu mezarı belki başka türlü kurgulamak mümkündü. Orada durdum ve ona söyleyebilecek hiçbirşey bulamadım, yaşamımla ne yaptığımı merak ediyor olmalıydı ama telefonlarla bile konuşmayı beceremeyen ben, karşımda beyaz bir mermer ve zevksizce düzenlenmiş aptal çiçeklerden oluşan bu tuhaf görüntüyle nasıl bir bağlantı kurabilirdim ki? Böyle anlar için hazırlanmış arapça sözcükleri bilmiyordum. Orada öylece durup ona ve öteki mezarlara baktım. Aldırışsızca bastığımız bu yeryüzünün altında ne çok ölü vardı. Ölümün geçitlerinde dolaşmak mümkün olsaydı keşke. Kimbilir ne çok tanıdığa rastlardık.

Mezarlıklara ne zaman gitsem yaşamın anlamsızlığını bir kez daha kavradım, 'ziyaretinde sayısız faydalar bulunduğu' yazılan, uzun ağaçlarla, şapkalı, tuhaf şiirli mezartaşlarıyla dolu, beyaz ve yeşil renklerden oluşan o ölümülkesinde hep kendimize kurduğumuz dünyanın nasıl saçma olduğunu düşündüm.

Nevit'i onca uzakta, çoğu kez adresim bile belli değilken, yaşamımı sürdürmek için artık hiçbir neden olmadığına inandığım sıralar hatırladım hep. Hastalıkla dolu insanların, çirkinliklerle gölgelenmiş yeryüzü resminin içinde onun yüzü, karabasanın düşe dönüştüğü o aydınlık yerde durup bana bakıyordu. Kahkahalar, güzel, gülen yüzlerle dolu fotoğraflar zamanla herkese anlatılan anılara dönüşür ama biz onla acıları, büyüme sancılarını, büyük korkuları da yaşamıştık.

Odaları dolaşıyorum, tek başına yaşadığı bu koca evde herşey yerli yerinde, kitaplar, çalışma masası – hemen hiç kalkmadığı –, kağıtlar, kalemler; boyalarla, fırçalarla, taşlarla dolu resim odası düzenli, duvarlarda fotoğraflar, büyük, karakalem

desenler, tıpkı yıllar önceki gibi sessizlik...

Bu sessizliği bozmak için ne çok konuşurdum, o, sürekli birşeylerle uğraşırken, sorularıma cevap versin, herşeyin yolunda gittiğine beni inandırsın diye ne çok sorardım.

Ama önceleri böyle değildik, bu sessizlik yoktu, akşamüstlerinin kalabalığı, kentin sabah güneşiyle boşalan sokakları, gidip çimenlere uzandığımız, okuldan kaçtığımız günler, aynanın karşısında geçirilen zaman, akşam yürüyüşleri, deniz kenarında ayışığı seyredilen geceler, çay saatleri, dondurma, uzatılan saçlar, gitarlar, hüzünlü şarkılar, renkli fularlar, o esintiye çıkar çıkmaz yüreğimizi kaplayan sevinç, nedeni anlaşılmaz bir çarpıntı...

Dünyanın umurumuzda olmadığı o günleri nasıl da özlüyorum şimdi, o aptal partileri, ne konuşacağımızı bilemediğimiz kızları, yarım yamalak kumsal sevişmelerini, o sevişmelerden önceki hazırlığı, ateş yakılan geceleri, soyunup denize girmeleri, dansları, haber taşıyan kuryekızları, sonuna kadar açılan müziği, renkli ışıkları, dumanı, herşeyin yeni, herşeyin ilk olduğu o zamana dönebilir miyim yeniden şu eski lambayı ovalasam, herşey, çabucak geçen çocukluk düşlerine dönüşebilir mi? Ovalıyorum, boşuna.

Bir çocukluk fotoğrafımız var Nevit'le ikimizin. Gözlerimizdeki gülüş öyle içten, öyle güvenli, o evin -fotoğrafın çekildiği evimizin- sakin, huzurlu kokusunu çağrıştırıyor, alışkanlıkları -kızarmış ekmek ve kahve- kurulu düzeni, kimsenin yalnız kalmadığı kalabalık evlerin neşesini...

O fotoğrafın yanında benim yazdığım mektuplardan biri duruyor, ilk gittiğim günlerde: *"O, yaşamımın öyle büyük bir bölümü ki, onu yoksaymak, yaşamımdan onun yüzünü, sesini, dokunuşunu, başka kimsede rastlamadığım sözdizimini çıkarmak, kollarımı, bacaklarımı kesip atmak gibi birşey, daha da fazla belki. Bir daha kapıyı açtığımda onu görmeyeceğimi düşünmek bile istemiyorum. Böylesi büyük bir kopuş, böylesi acıtan*

başka hiçbirşey olamaz."

Çünkü giderken -cama yaslansam, Selin'in beni bırakıp gittiği akşam buraya gelip yaptığım gibi ağlasam, camda yağmur damlaları, peter gabriel- bana, onu unutmamı, herşeyi yeniden kurmak için çalışmam gerektiğini söylemişti. Ama annemin ölümünü, Selin'in mektubunu yanımda götürmüştüm, dünyanın hiçbir yerinde bunları gömebileceğim kadar büyük bir çukur, atabileceğim kadar derin bir uçurum yoktu.

Yağmur büyük damlalarla cama vuruyor, yüreğimde, şimdi nasılsa öyle, dayanılmaz bir acı, bilincimde hâlâ silinmeyen bir bulanıklık bırakan o günkü gibi ama o müzik çalmıyor, Nevit yok. Artık geri dönmeyeceğim, sevdiğim, hep görmek istediğim, ne zaman düşünsem bu dayanılmaz dünyaya katlanmamı sağlayan bir anı bulduğum ölülerle, bir de yaşayan ama hiç görmek istemediğim insanlarla dolu bu kentte kalacağım. Herhalde çok üşüyerek, hep yalnız uyuyarak, bekleyerek...

Orada günlerimi yarı karanlık bir bodrumda geçirdim uzun zaman. Kalmak istediğim başka bir yer yoktu. Bana ait bir geçmiş, şimdi hepsini yeniden hatırlayarak tanımlanamaz bir boşunalık

duyduğum görüntüler yoktu. Yüksek sesle çalan müzik, yapay ışık altında tuhaf biçimler alan duman, kahve araları, yeniden yeniden çalınan bölümler, yeniden yeniden dinlenen parçalar, süslü işaretlerle dolu kağıtlar...

Çalgının sesi o renkli kablolardan, hiç anlayamadığım bir sürü düğme ve göstergeden, ışıklardan oluşan makinalardan geçiyor. Sonra dinleyince, "benim çaldığım ses bu değil," diyorum. Ama orada çalsam da çalmasam da günboyu oturmayı seviyordum.

Sabahları kentin donuk ışıkta aldığı görünümleri izlerdim, penceremin önünde oturup kahvemi, sigaramı içerken, yüksek pencereyi diklemesine kesen ve yarısını kaplayan bir gökdelenin dışında kalan alana yayılmış gökyüzüne, dağılan gri bulutlara bakardım. Sonra dışarı çıktığımda soğuk yüzüme vurur, beni, biraz olsun günün başlangıcındaki o anlamsızlıktan kurtarırdı. Yürüyerek oraya giderdim, herkesten önce, elimde siyah çanta, biraz sonra yeniden başlayacağımız ve asla istediğimiz gibi olmayacak parçaları denemeye hazırlanırdım. Rainer, sevgili dostum, o karanlık bodrumdan çıkıp kentin ışıltılı yazılardan, renkli camekanlardan, araba seslerinden oluşan akşamında yürürken zaman zaman bana döner, şöyle derdi: "Ne demek istediğini anlamıyorum." Bu, çıkar-

dığım seslerin onunkilerle çakışmadığı anlamına mı gelirdi yoksa benim tümüyle imkânsız bir buluşma istediğim anlamına mı bilmiyorum.

Seslerden ya da sözcüklerden oluşan cümlelerimin kimseye ulaşmasını beklemiyordum zaten. Geride, çok uzakta, hallacların seslerini, udları, büyük bahçelerin dinginliğini bırakmıştım, aklıma gelen çığlıklar vardı, öğrendiğim ve unutmak istediğim ses dizileri...

Bütün istediğim, yaşamımı üstüne kurduğum, kurabileceğimi sandığım şey, 'unutmak'tı. Bana bu dünyayı, uzaktaki ülkemi, geçmişimi, dayanılmaz bir acıyla beklenmedik bir anda yüreğime saplanan o görüntüleri, herhangi bir an'ı, herhangi bir akşamüstünü, herhangi bir konuşma biçimini, yüzleri, herşeyin geçip gittiğini, geri dönülmez biçimde yitirildiğini, bundan sonra başlanacak hiçbirşey olmadığını, nerede ve nasıl bir hata yaptığımı, bu dönülemeyen noktanın başlangıcını asla bulamayacağımı unutmak istiyordum.

Orada, kulaklıkları taktığımda yalnızca o an vardı, önümdeki işaretleri çözüyordum, dönüştürüyordum, ötekileri dinliyordum, yeni bir ses, yeni bir sessizlik, yeni bir görüntü oluşturmaya çalışıyordum, yaşamımda yapamadığım şeyi müzikte yapabilirmişim gibi. Günün birinde geri döneceğimi, yeniden burada, bu odada oturacağımı, üste-

lik çok kısa bir sürede, sonsuza dek, hiç görmesem de, o eski yüzüyle bir yerlerde kalmasını istediğim Nevit'in ölümünü izleyeceğimi, kendi yıkımımla bu kentin çöküşünü aynı anda yaşayacağımı hiç düşünmüyordum.

Unutmak ve yine de yaşamak mümkün değil, bunu öğrendim.

"Orada, inanılmaz görünen rastlantılardan biri gibi, başka bir yerde değil, başka biriyle değil, onla karşılaşıyoruz. Karın çok geç kalktığı, uzun, evlere kapandığımız bir kıştan, yoğun, kişiliksiz kalabalıktan bu ıssız deniz kenarına gelince

ölümcül bir hastalığa yakalanıp yakalanmadığımı bilmeyerek

çok yakın bir gelecek için bile hiçbirşey düşünmeyerek

gitmek, gitmek isteğiyle dopdolu ama hep gidilemeyeceğini, nedense bunun için çok geç olduğunu bilerek

bir öykü, bir şarkı

çok eski günlerin çocuksu, buruk özlemleri

hayır, o özlemlerin yalnızca anısı artık

sıcakta kumların üzerinde çok hafif bir esintinin aralıklarla gelişini bekleyerek, bununla bir dışoyun kurgulayarak

gözler kapalı ve güneşin kapalı gözlerde oluşturduğu tanımsız parlaklıklar

yalnızca beklemek, burada, bir rastlantının herşeyi ve eski, bugünü oluşturan başka rastlantıları ansızın farklılaştırmasını umarak kalakalmak.

Bu yazın duygusu.

Orada karşılaşıyoruz, başka bir yerde değil, başka biriyle değil. Birlikte gittiğimiz, birini öldürmeyi kurduğumuz, birbirimizi öldürmeyi aklımızdan ilk kez geçirdiğimiz uçurumun kenarında oturuyorum, başım dönüyor, yanımda sen varsın, aşağı bakma, yanımda sen yoksun, birçok şey hatırlıyorum, birçok şeyi birbirine karıştırıyorum, bu yokoluş duygusu güzel, çok yalnız olmak ve her keresinde ellerimi geriye koyup kendimi çok küçük bir çabayla itebileceğimi, beni kimsenin engelleyemeyeceğini düşünüyorum. Yıllar önce başlayan o azalma duygusu bugüne dek peşimden geldi."

Masasının üstünde duran deftere yazılı cümleler.

"Ölümcül bir hastalığa yakalanıp yakalanmadığımı bilmeyerek." O tatil kasabasından döndüğünde öğrenmiş. Orada gerçekten biriyle karşılaştı mı bilmiyorum. Belki de herşeyi anlamıştı, şu son cümlelerden onun gerçekten de ölmek için orayı seçtiğini, okul yıllarında gittiğimiz, çılgınca güldüğümüz o uçurumun kenarında oturduğunu, en iyisinin orada bir an önce herşeyi bitirmek olduğunu düşündüğünü çıkarabilirim. Ama belki de yalnızca öylesine, sıkıntılı gecelerin birinde – o sıcakta – karaladı bu satırları. Belki yabancı, hiç tanımadığı bir kadına bakarak kurguladı hepsini.

Bir hastane odasında

sabaha karşı

onun ölmesini bekliyorum.

Günlerdir bekliyorum. Çok yorgunum, artık düşüncelerimin, duygularımın, günlük gerçekliğin çok dışında olduğunu, şu an, böyle bir cuma gecesi, telefonla birbirini arayıp buluşmuş, bir yerlere eğlenmeye gitmiş insanlar gibi birbirini izleyen sözcükleri rahatça biraraya getiremediğimi biliyorum. Şimdi başka bir yerde olmayı, bir başkasının yerinde olmayı ne çok isterdim. Nevit, burnundan, kollarından çıkan boruların içinde akan sıvılarla, şişmiş boynu, kızarmış göğsü, tuhaf yüz anlatımıyla uyuyor. Buna uyumak denebi-

lirse. Artık burada değil. Kimse onun şu anda nerede olduğunu, nasıl birşey yaşadığını bilmiyor. Ona bakıp kendi kendime, belki de acı çekmiyordur, belki de unutulmaz güzellikteki düşlerden birine dalmıştır, diyorum, inanmadan. Dünden beri beni tanıdığını belli eden bir işaret vermiyor. Bir gece önce, soğuk ve makinalarla dolu bir salondaki çadırın içine soktuklarından beri dışarıyla ilişkisi koptu. O gece bir ara yanına gittim, beni tanıdı, "nasılsın?" dedim yavaşça, söyleyecek başka bir şey bulamadığım için, gülümsemeye çalıştı, sonra gözlerini öte yana çevirerek, onu gördüğüm ilk günden beri yaptığı şeyi yaptı, bir kaşını kaldırarak dukaklarını büktü, "neden böyle oldu?" der gibi... Bu, onla aramızda yıllarla kurulmuş o incecik ipekten çizginin koptuğu andı. Artık geri dönmeyeceğini biliyorum, o gece yanından çıkarken bana son kez baktığında da biliyordum.

Bütün güzel anların geride kaldığı bütün saatlerden nefret ediyorum, zamanın alay edercesine geçişinden, geride hep artıkdönülemeyecekanlar bırakmasından. Elini okşuyorum, "Beni gerçekten duyuyor musun, su içmek ister misin, bu gece televizyonda *birkadınbirerkek* oynuyor, biliyor musun?" diyorum.

Ansızın gelen ölümü seviyorum, sonsuz bir hızla çarpan, alıp götüren ölümü. Oysa şimdi, burada onun direnişini izliyorum, lanetlenmiş biri gibi yavaş yavaş tükenişini, ölümün, gözlerine, ellerine, dudaklarına sızmasını, bütün bedene yayılmasını, sözcükleri alıp götürüşünü, bakışları tüketmesini, onu yıllardır tanıdığım Nevit olmaktan çıkarıp herhangi bir hayvana dönüştürmesini izliyorum. Herşey bitiyor ama o yine de burada, artık hiçbirşey duymadığını söylüyorlar, acıyı bile... Kimi zaman gözlerinden birkaç damla yaş akıyor, sonsuz bir çaresizlikle yorganı başımıza çekip sessizce ağladığımız, ağlamamak için kendimizi sıktığımız ama içimizde yükselen ince sızının gözlerimizden inen yaşlara dönüşmesini engelleyemedi-

ğimiz çocukluk günlerine benziyor. Şimdi o acıların nasıl da anlamsız olduğunu düşünüyorum. Biz büyüdükçe acı azalıyor sanki. Ama sonra bir gün ansızın gözlerde, saçlarda, yüzçizgilerinde, ellerde derin, hiç silinemeyecek izlerle beliriveriyor. Çoğu kez de görünmüyor, içimizdeki boşluklara yayılıyor –bir yürek sıkıntısı– bu, gizleri çözülmemiş haritanın hiç adlandırılmamış ülkelerine yerleşiyor. Mutluluksa iz bırakmayacak kadar kısa ve çabuk geçiyor.

Şişedeki sıvı büyük damlalarla akıyor (bir öğle vakti onla deniz kıyısında yürüyoruz, kıyının öteki ucuna gitmeyi, oradaki mağaraları görmeyi istiyoruz, saçlarımız ıslak, Nevit kırmızı, mavi kareli şortunu giymiş) damlaların sesini duyduğumu sanıyorum (ya da çok eskiden, çocukluğumuzun mağaralarını sonunda görebilecek yaşa geldiğimizde orada, ateş yakıp belki de ilk kez bütün bir yaşamdan sözettiğimiz gün dinlediğimiz dalgaların sesini) o renksiz sıvı plastik boruların içinden, kollarına açılmış deliklere gidiyor (okulu bitirdiğimiz gün saçlarımızı tararken, giysilerimizi denerken aynada karşılaşıyoruz, "çirkinim ben, kısa boyluyum, hiçbir zaman kızlarla senin kurduğun gibi rahat ilişki kuramam" dediğini duyuyorum sanki, onca yıl, onca gece, onca gün birlikte olduk ve o gün aynada gerçekten bunları düşü-

nüp düşünmediğini hiç bilemedim) göğsü inip kalkıyor (bir çocukluk günlüğünde beni nasıl kıskandığını okumuştum gizlice, ama çok sonra, o zamanlar ikimizi de peşinden koşturan, sarı, kıvırcık saçlarını savurmaktan ve bedeninin güzelliğini göstermekten hoşlanan o aptal kızı mı yoksa birbirimizi mi paylaşamadığımızı çıkartamadım) bir makina kalp atışlarını sayıyor (sayısız ayrıntıyı biraraya getiremiyorum, getirsem de ona duyduğum sevgiyi karşılamıyor, bu, onla aramızda geçen sessiz saatlerin, unutulmuş saatlerin kendiliğinden kurduğu birşey sanki) makinada kalp atışlarının sesini duyuyorum ama bize yüreğimizdeki boşlukları, o boşluklara yerleşmiş acıları, bilinçten yüreğe, yürekten bilince giden yolların taşıdığı gizemli görüntüleri gösterecek bir makina yok. Daha önce hiç böyle bir acı duymadım, katılaşan, cisimleşen, sanki karşımda beliriveren bir acı duymadım. Zaman geçmiyor, günün azalması onun biraz daha biraz daha uzaklaşması o tek tek damlayan sıvıyla ölçülebiliyor.

Telgraf geldiği gün evdeydim, yeni tanıdığım bir kadınla birlikte, onun anlattıklarını dinliyordum, bu, başkalarınınkine benzer ama farklı küçük ayrıntıları olan yaşamı... Kapıyı açtım, telgrafı aldım, biraz şaşırdım, kızkardeşinden geliyordu, okudum: "*nevit çok hasta*"

O günlerde kimbilir kaçıncı kez bir kadınla yeniden buluşmak, yeniden o çok ince çizgiyi çizmek ve bu oyunu bozmadan sürdürebilmek için direniyordum.

Bir sabah kar yağıyordu, ilk kar yağıyordu ve nehir kıyısında, eski plaklarla, dünyanın genç yüzünün henüz birşeyleri değiştirebileceğini umduğu yılların plaklarıyla dolu bir odaya gittik. Bir kahvede karşılaştıktan az sonra. O plakları karış-

tırırken yıllar, bir dostun yüzüyle, bir başka evin görüntüleriyle, bir sokakla, bir kavga an'ıyla zihnime çarpıyordu artık hiç gitmediğim yerler artık hiç görmediğim insanlar – o günlerin coşkusu çoktan yitirilmişti. Burada, duvarlarda güzel resimler asılıydı, fotoğraflarda kim olduğunu henüz bilmediğim genç insanlar vardı. Birdenbire bir başkasının yaşamıyla, insanlarla, anılarla dolu bir başka geçmişle daha karşılaşıyordum ve çok ağır gelecekti. O, kahvesini içiyor, dışarıyı seyrediyor, birkaç dergiyi karıştırıyordu, konuşmuyorduk. Plak kapaklarına bakıyordum, farklı kentler, farklı sabahlar, benzer yalnızlık anları, bir başka kadın, bir başka sevgili, birkaç eski dost, çocukluk günlerinin güvenli odaları... O günlerde ve şimdi hiç peşimi bırakmayan o derin uğultu – çocukluk çağrışımları: İki çocuk bir direğe sarılmış dönüyorlar, uzakta beyaz saçlı bir kadın oturduğu yerden onlara bakıyor. Dün; o çocukların sonsuzluk duygusuyla dolu oyunları, yarın; o yaşlı kadının durgun bakışı yaşamım.

Kendi kendime, şimdi yeni bir yerdesin, yeni bir kadınla birliktesin, asla bilemeyeceğin bir sürü kayıt sağladı ondan hoşlanmanı bir görüşte, senin hakkında hiçbirşey bilmiyor, yeniden başla, diyorum.

Bana, "Neden böyle yorgunsun, sanki çok

uzaklardan gelmiş gibisin." diyor.

"Hâlâ oradayım, çok uzaktayım, yıllardır gazete okumadım, televizyon seyretmedim, radyo dinlemedim, sokakta yürürken duvar yazılarına, reklamlara bakmadım. Kimbilir ne çok savaş vardır, belki bazı hastalıkların ilacı bulunmuştur, yanılgılarımız iyice çoğalmış olmalı, bunları bilmiyorum." diyorum.

Bunu söylediğim anda yıllar önce İstanbul'daki bir günü hatırlıyorum/ *ilk kar yağıyordu, L'Avventura'yı seyrettik, kar, sisli gelecekteki evlerin üzerine, vapurların güvertesine yağıyordu, bir kadın, çözümsüz bir ilişkide -hastalanmış bilincimizde- kendini yitirmeyi seçiyordu. Bir başka gün kar, ayaklarımın altında eriyecekti, saatlerimi bir geceliğine kaldığım bir evde unutmuş olacaktım, o zaman, kadınla erkek arasında, bir insanla öteki arasında sürecek hiçbirşey olmadığını anlayacaktım*/ o filmi görüp görmediğini soruyorum ve bambaşka bir film anlatıyorum ona, uzun uzun, sonunu hatırlayamayacağım, hiç görmediğim bir film. Plakları çalmak istiyorum, "Bu plaklar benim değil, burada bir süre kalan bir dostumun." diyor.

Onla sevişirken, o güne dek seviştiğim kadınları hatırlıyorum, Selin'i değil, yüzündeki çocuksu ifadeyi görünce sarılıp uyumak istiyorum ama

sevişmeye devam ediyor, zaman zaman durdurup yüzüne bakıyorum, ne yapacağını bilemiyor, sonra ağladığımda, "Sanki birçok erkekle birden beraberdim, seni anlamam imkânsız, biraraya gelemeyecek parçalardan oluşuyorsun." diyor.

Oysa yaşamda biraraya gelmiş, bütünlenmiş, bir filmin, bir romanın yalancı kurgusunu taşıyan ne var ki? Bu yalnızca bizim aldanmamız, hiçbirşey bizi bir bütün, mükemmel bir biçim haline getiremez.

"Ne kadar yalnızsın," diyor "ne kadar yalnızım."

Gelmeden önce ona, "Biri ölüyor, İstanbul'a gidiyorum, orada yerini bile unuttuğum başka mezarlar var, orada mezarlıklar ve uzak deniz kıyıları hâlâ çok güzel olmalı, belki dönmem." demiştim. Bana bir yaşamtaşı veriyor, işte şu, elimde tuttuğum çok küçük, mavi küre. "Ona bütün kentlerde, farklı ışıklarda bak, onda yaşamını, sonraki yaşamının düşsel öngörüntülerini izleyeceksin." diyor.

Yaşamım boyu kaçtığım bu kente, yaşamım boyu kaçtığım şu boruların, şu beyaz çarşafların, kirli hastane odalarının ve tanımsız acı kokuların içine dönmem, beni bunlara döndüreninse Nevit'in ölümü olması, bir yazgıdan, nedenini hiç öğrenemeyeceğim bir lanetin izinden başka ne olabilir?

Onun için artık başka kentler olmayacak, buraya, doğduğum ve ayaklarımı ilk kez bastığım bu toprağa saplanıp kalmaktan başka seçeneğim yok.

Onu sarsmak, tokatlamak, ona yardım ettiğine inandığımız bütün bu insanların yapmadığı bir şeyler yapmak istiyorum – dünya mucizelerle dolu değil miydi – bir mucizeyi yakalayabilmek için. Bir damla düşüyor.

Geldiğim gün evdeydi, sessiz ve karanlık bir köşede uyuyordu, yanına gittim, yolboyu düşündüğüm bütün felaketlerin yalnızca büyük bir şaka olduğuna, telgrafı Nevit'in çektiğine ve kapıyı açıp bana kahkahalarla güleceğine inanmak istemiş, son an'a kadar bir yalanı sürdürmeye çalışmıştım. Bir taksiyle büyük bulvarlardan geçtik, tanıyamadığım yeni bir kent oluşmuştu sanki, ilk kez gördüğüm büyük yapılarla kaplanmıştı eski, büyük boşluklar, faytonla gezdiğimiz pek çok geceyi, çocukluğumuzun öğlesonralarını hatırlamaya çalıştım ama yapamadım.

Yanına, yatağın kenarına oturdum, gözlerini açana dek hiç konuşmadan bekledim. Yüzü şişmişti, saçları dökülmüş, yaşlanmıştı. Sonra Lale elimden tutup içeri, salona götürdü beni. İkimiz için çay getirdiğinde fincanları tanıdım, yüreğime sayısız iğne saplandı birden, aynı anda korkunç bir ağlama isteği duydum, yine aynı anda Lale'nin tek başına olduğunu, kimbilir ne zamandır bu karanlık evde bu acıyı yaşadığını, birşeyler yapmam gerektiğini düşündüm. "Ağabeyim ölüyor." dedi. Nevit tatilden döndüğünde öğrenmişti sonra birden korkunç başağrıları başlamış, hastanede onu yaşatmak için aynı zamanda öldüren iğneler yapmışlardı, her keresinde kusmuş, acı çekmiş, bir daha gitmeyeceğini söylemiş ama gitmiş-

ti. "Sonra bir ay kadar çok iyiydi," dedi Lale, "bir an herşeyin düzeldiğine -bilimin yalancı mucizesine- gerçekten inandık, yeniden canlandı, saçları çıkmaya başladı." Ama birkaç gün önce bir gece tuhaf hırıltılarla uyanmıştı Lale, Nevit'in yataktan sarktığını, gözlerinin kaydığını, nefes alamadığını görünce doktoru çağırmış o gelene kadar herşey düzelmişti. Nevit sonradan bunu hatırlamamıştı. "Artık hiçbirşey bilmiyorum" diyordu bu eski çocuk, şimdi genç, herhangi bir kıza benzeyen, bizimle gelemediği için saatlerce ağlayan sıkıcı kızkardeş, "belki de onun için seni çağırdım, ne yapmam gerektiğini bilmiyorum, gitgide kötüleşiyor, artık birçok şeyi hatırlamıyor ve çoğu kez saçmalıyor, çok fazla uyuyor, ilaçlarını içmiyor, çocuk gibi dilinin altına saklıyor, ben gidince tükürüyor. Son iki gündür hiç konuşmuyor, yemek yiyemiyor, o, zaman zaman gelen canlılık anları yok."

Sonra Nevit uyandı, beni görünce şaşırdı, kollarını kaldırıp selamladı, çok eskiden yaptığımız gibi, "Konuşamıyorum ama herşeyi hatırlıyorum, sensin, yıllardır yoktun, beni aramadın, son konuşmamızda telefonu kapatıp gittin, bak işte seni tanıdım." der gibiydi. Dudaklarını kıpırdattı, dili dolaşır gibi, birşeyler söylemek istedi, olmadı.

Lale onun birkaç gün önce yürümek isterken

düştüğünü ve bacaklarının tutmadığını gördükten sonra herşeyi bıraktığını söylemişti. O gece onu salona taşıdık, uyurken Lale'yle konuştuk, sabaha dek bekleyerek. Hastaneden çıktıktan sonra evine gitmiş, kötüleştiği zaman Lale onu zorla buraya, annesinin evine getirmişti. Bu evdeki herşey çok uzak bir tanıdığı andırıyordu, bu ev, babası öldükten sonra aldıkları ve Nevit'in hemen hiç oturmadığı bu ev çok fazla şey çağrıştırmıyordu, bir ya da iki kez Nevit'le geldiğimizi hatırlıyordum, nedense şu kristal meyveliğe dikkat etmiştim, şu tabloyu hiç hatırlamıyordum, koltuklar bu renk miydi? Nevit zaman zaman gözlerini açıyor, bize bakıyor, yeniden uyuyor, zaman zaman tuhaf sesler çıkartıyordu.

Ertesi gece biraz dalmışken Lale uyandırdı, koşarak yanına geldim, söylediği gibi kaskatı kesilmişti, dudakları aralık, dişleri sıkılıydı, nefes aldıkça hiç unutmadığım o tuhaf hırıltı duyuluyordu, gözleri kaymıştı. Sonra buraya geldik, doktoru çağırdılar, serum bağlandı ve herşey birkaç saat öncesine döndü. Ama o gece yüreğime yerleşen çarpıntı bir daha hiç geçmedi.

Bir minibüsün içinde elini tutmuş gidiyordum, öteki elimde nereden geldiğini anlamadığım bir kolonya şişesi vardı, belki de ambulansı çağırmamıza ve onu taşımamıza yardım eden komşulardan biri vermişti, değerli birşey gibi onu bırakamıyordum, o berbat ses sokaklarda yankılanıyordu, o mavi ışık başka arabalara yansıyor, duvarlara çarpıyor, yolu açmaya çalışıyordu.

Bir damla daha düşüyor.

Olmak istediğim yer burası değildi, uzun zaman önce gördüğüm ve hiç unutmadığım bir düşte büyük bir bahçeden geçiyordum, ucu bucağı olmayan ama yer yer eski, demir kapılarla dolu bir bahçeydi bu, açılmış, yeşilliklerin içinde kaybolmuş bu kapılardan bir yere çıkılmıyordu, uzun süre yürüdükten sonra denizle karşılaşıyordunuz.

Şimdi bu düşü Nevit'e anlatıyordum, onun bu anda orada olmasını diliyordum ama o denizi tanımlamak mümkün değildi, bir kayıkla ilerliyordum, denizin çok yüksek olduğunu hissediyordum, gökyüzüne çok yakın, yeryüzünden oldukça uzak ama burası bahar günlerinde pırıltılı bir örtüyle yalıların, tepelerin, camilerin arasında dağılıp uzaklaşan Boğaz değil miydi, kömür depolarının önünden geçiyordum, bırakılmış, yıkılmaya yüztutmuş ahşap köşklerin ve sonunda daha da yükselerek denizden ve mavilikten başka hiçbirşeyin olmadığı bir yere geliyordum ama ölümsüzlüğün o ince çiçeğini almak için değil, belki de sonsuzluğun burası olduğunu düşünüyordum ve sonsuzluktan başka birşey olmayan ölümün, orada tıpkı Selin'le sarılıp yattığımız öğledensonralar gibi kalmak istiyordum.

Oysa yaşamım boyunca kalmak istediğim hiçbir yerde kalamadım, hayır, dünyanın herhangi bir yerinde kısacık yaşamlarımızın içine sığdırılacak görüntüler aramadım, hiç kıpırdamadan küçücük bir odada kalmak, onla birlikte tavana bakmak istedim yalnızca ama yaşam buna bile izin vermiyor ve şimdi en olmak istemediğim yerdeyim, bir dostun ölüm döşeğinin yanında, beyaz ayaklarının, bir dostun, çocukluğumun, beni buraya alıp getiren, sürükleyen sayısız ayrıntıyla örül-

müş yaşamımın dönüm noktalarının ölüm döşeğinde.

Sabah ezanı okunuyor, Nevit acıyla yüzünü buruşturuyor, o makine hiç durmadan bip bip bip bip bip bip o sesi çıkarıyor, beyaz ışık yanıyor, damlalar düşüyor, Selin şimdi denizden esen rüzgarın onu hep korkuttuğu evinde uyuyor, bana bir yaşamtaşı veren kadın herhangi bir klüpte bir erkeğin hiç değişmeyen konuşmalarını dinliyor, belki telefonla hiç tanımadığı insanları arayıp bu sonsuz yalnızlığı unutmaya çalışıyor ama asla unutamayacak çünkü telefonları açıp bildik cevap işaretini söyleyenler hemen sonra bir düdük sesine dönüşecek, sayısız insanla birlikte olduğunu ama onlara asla ulaşamayacağını bir kez daha acıyla anlayacak.

Şimdi artık tanınmaz hale gelmiş bu bedenden yavaş yavaş çekilip giden ışığı görebiliyorum, o ışıkla birlikte yaşamımdan ne çok görüntü gidiyor, sanki oradayım, o ayrılık gününde, son yaz güneşi oyuncak bir top gibi uzaklaşıp küçülüyor ("Gidersen bir daha onu göremeyeceksin." diyor Nevit) bu günün azalışını, belki bir daha görmeyeceğim ayrıntıları kazımaya çalışıyorum belleğime, sandallar ("Ne onun ne de senin bulabileceğiniz başka bir yaşam yok, kimsenin tek bir sözüyle mutlu olmayacaksın, kimsenin tek bir sözü yüreğini öyle acıtamayacak.") öyle ya, ikisi de vardı, acı ve mutluluk ama biz yalnızca mutluluğu arıyorduk, sandaldan yılanbalığının kapıp gittiği çiçeği, gökyüzü, uzakta, kırmızı, pembe, turuncu

renkler alıyordu, sanki herşey bizi bırakıp gidiyordu, iskelede ayaklarını sallayan sarışın bir çocuk ("Burada büyüdük, herşeyi konuştuk, bedenlerimizi ilk birbirimize gösterdik, bırak onla bir kez de ben konuşayım, birbirinizi anlamamakta direnen iki aptal olduğunuzu söylemek istiyorum.") belki de bizi biraraya getiren, ne olduğunu hiç düşünmediğimiz, varlığına hiç inanmadığımız birşeyi anlamayacak kadar aptal, hızla geçen bir tekne, Nevit'in sessizlik anlarını bölen ve bir radyo oyunundaki konuşmacıları çağrıştıran sesi, azalan zaman ("Her ilişkide olabilecek birşeyi neden bu kadar büyüttüğünüzü anlamıyorum bir türlü.") küçük tahta bir atın üstünde ileri geri sallanan bir kız çocuğunun fotoğrafı, zaman zaman karşılıklı bağıran köpekler ("Buna hakkı yok, onun bir kocası, senin dışında kurulmuş bir yaşamı var.") kırmızı ışıkları yanıp sönerek büyüyen uçaklar, akşamları üşümek ("Yine de gidip ayaklarına kapan, ona hayatının en büyük yanlışını yaptığını söyle.") ona Selin'i, bu camçocuğu, herşeyin nedeninin görünürdeki basit aldatma olmadığını, kıskançlık olmadığını, bir başkasının teninde çıkardığım seslerin onla yaşadığımız tanımsız bütünleşme anlarını, sözcükler, dokunuşlar, salgılar ve giderek artan, dayanılmaz bir hal alan sıcaklıkla oluşan o birlikte yarattığımız şeyi öl-

dürmek anlamına geldiğini söylemiyorum, zaten bunu çok sonra anlayacaktım ama neden yaptığımı değil, renkli yazlık sandalyelerde oturuyoruz, ağaçların içinde, burada oturduğumuz ne çok gün var, burada böyle aynı biçimde otururken ne çok acı duyduk, ne çok sevindik, ne çok bekledik, ne çok sıkıldık, ne çok güldük, akşamlar, sabah kahvaltıları, öğle uykuları, sonu gelmez konuşmalar, macera romanları, çoğu kez gerçekleşmeyen düşler, okul günleri, denizin üstünde sabah ışıkları geçti, bu sandalyeler birkaç kez değişti, kumsala iskele yapıldı, korkuluklar birkaç kez boyandı, uzakta eski evlerin yerine siteler kuruldu, ("Kısacık bir zamanda bunca ayrıntıyla büyümüş bir sevginin bitmesine kimse karar veremez.") öğle sonraları içerde piyano çalardım, Nevit kapıdaki çıngırağı tutarak girer, kimseye haber vermeden burada oturur, beni dinlerdi, dışarı çıktığımda onu, gemilere, ardında ne olduğunu hiç bilemediğiniz ufka bakarken görürdüm, kuş sesleri hiç kesilmezdi, sıcak buraya, ağaçların arasına bile yığılır, hoş bir tembelliğe kapılırdık, ("Nedir bunca dönüşsüz olan? Ölümden başka dönüşsüz olan ne var?") kargalar, girişte sallanan tüller, ağustos böcekleri, ona bakıyorum, söylediği o dönüşsüz yerde şimdi, o küçük, parlak ışık kümesini görebiliyorum sanki, gitgide uzaklaşıyor ondan, hava ay-

dınlanıyor, pencereye gidiyorum, geri dönüyorum, birden onun soluk almadığını görüyorum, duyuyorum, sonra aldığını, sonra araların uzadığını, derinleştiğini, "Nevit, Nevit" diyorum ona, göğsü şişiyor, gözlerinde yaşlar var, hiç kıpırdamıyor, koşarak koridora çıkıyorum, hemşireler geliyor, doktoru çağırıyorlar, uykulu yüzüyle genç bir çocuk siyah bir torbayı ağzına sokuyor, yaşamın, geceden sabaha yavaş yavaş ondan uzaklaşıp giden o parlak ışığın bu küçük, siyah torbanın içinden yeniden ona ulaşabileceğine inanmıyorum, sonra uzun aralarla soluk alıp vermesi de duruyor, gidip göğsüne yatıyorum, sanki üşümüş, beni kaldırıyorlar, onun yanında, çocukluğumun, gençliğimin, böyle kaskatı bir gövde gibi biçimlenmiş acı'nın yanında yatmama izin vermiyorlar, yeniden pencereye gidiyorum, yeniden ona bakıyorum, bitti, bitti, bitti, üstünü örtmelerini istemiyorum sonra beni dışarı çıkartıyorlar, koridorları geçiyorum, bu beyazlıktan, bu kirli, çirkin, pis kokulu beyazlıktan kurtulmaya çalışıyorum, duvarlara çarparak sokağa çıkıyorum, kentin eski ara sokaklarından neredeyse yuvarlanarak aşağı, denize inmeye çalışıyorum.

Bütün bu acıları uzaklara fırlatıp atmak için o oku kim verebilir bana şimdi? Birkaç gün önce bir istasyondaydım, dünyanın her yerinde tren istasyonları birbirine elveda diyen insanlarla dolu ve ben dünyanın herhangi bir yerindeki bir istasyonda çocukluğumdan beri hep aynı acıyı duyuyorum. Oysa aynı yerde pek çok insan birbirine kavuşuyor, sarılıyor, uzun ayrılıklardan sonra. Kırmızı, ışıkların yanıp söndüğü makinalarda sayısız kez bir konuşmayı, herhangi bir konuşmayı başarmaya çalışıyorum, telefon defterimdeki sayfaları çevirerek, üstü henüz çizilmemiş numaralara bakıyorum, düğmelere basıyorum, bir boşluğun sesi gibi sürekli, belli aralıklarla orada, orada, orada ve hep kulağımda yinelenen o tekdüze sesten

başka birşey yok, insanlar konuşuyor, birbirlerine elveda, elveda, elveda diyorlar, o büyük saatin kolları dönüp duruyor kendi çevresinde, kendi kendime, yeryüzü çok büyük değil miydi, artık uzaklıkların hepsinden haber alabiliyoruz, benim gidebileceğim bir kez daha başlayabileceğim, telefonların, konuşmaların açılacağı bir ülke yok mu, diyorum, burada, bir istasyonda herkes gidiyor, ben kalıyorum, artık çok geç, önümden geçen insanların, ayrışmaz gürültünün içinde kulağıma çarpan sözlerin, biraraya gelmeyen, bir yere, birine ait olduğumu söyleyemeyen bölük pörçük konuşmaların, görüntülerin arasında otururken dünyayı oluşturan sözcüklerin gerisinde kaldığımı, ne yapsam ulaşamadığımı, artık oraya dönemeyeceğimi anlıyorum.

Kimseye birşey iletemiyorum, kendimi çok yalnız hissettiğimi, çocukluğumdaki evlerin hepsinin yıkıldığını, sokaklarda büyük farelerin dolaştığını, cesetlerin üstünün gazeteyle örtülüp yollarda bırakıldığını iletemiyorum kimseye. Her yanda ayrılık işaretleri.

O yaşamtaşını ışığa tutuyorum, daha da mavileşiyor.

O tembel öğlesonraları; büyük yatakta birbirimize sarılıp öylece yattığımız, konuştuğumuz, tavana bakıp sustuğumuz, geçmişten, kimi tanıdık, kimi unutulmuş insanlardan, uzaktaki dostlarımızdan anılara tutunduğumuz, dışarının kötülüğü sızmasın diye pencereleri sıkı sıkı kapattığımız, sürekli, bir tören gibi seviştiğimiz o tembel öğlesonralarını anlatmak imkânsız. Tıpkı Selin'in söylediği gibi: "Bir gün bu sarılmalardan, bu garip sözdizimlerinden bir öykü kurarsan, ikimizi burada böyle sonsuza dek sarılmış kalma isteğine sürükleyen o gizli, anlaşılmaz bağlantıyı anlatamayacaksın. Çok sıkıcı, sıradan bir kadın-erkek ilişkisine dönüşecek herşey."

Orada öyle sarılmış yatarken bütün bir dünya-

nın savaşlarla sarsıldığı, ölümlerin, hastalıkların, sonsuz çabaların, kötülüğün ve şaşırtmacaların doldurduğu yeryüzünün sürekli biçim değiştirdiği, tükendiği, çürüdüğü o günlerde ikimizin de aklından aynı şey geçerdi: "Böyle yatsak, sonsuza dek, birbirimize dokunarak, herkesten, herşeyden uzakta, tam burada, geçmişin ağır örtüsünün ve geleceğin tanımlanmamış belirsizliğinin dışında birbirimizle kurduğumuz bu tuhaf, gizemli bağlantıyı koruyabilsek."

Bir akşamüstü karşılaştık. O ışık, ne zaman, nasıl bizi bulacağını, bir başkasıyla sonunun olacağını hiç bilmediğimiz serüvenlere sürükleyecek o rastlantı ışığı parlayıverdi birdenbire. Onun yüzünü gördüğüm anda mı, bir dokunuşla mı, bir gülümseyişin aynı an'a rastlamasında mı, şimdi hatırlamıyorum.

Zaman bizi sertleştiriyor, eski, çocuksu heyecanlarımız, ilk karşılaşma anlarının yarattığı o gizlenmez sevinç yerini kuşkulara, hep aynı olanla çarpışmanın bıkkınlığına, yaşamın geçip giden hızına asla yetişemeyeceğimizi anlamanın verdiği bulantıya, acımasız bir kendini yokedişe, sonsuz bir gizlenmeye, içekapanmaya dönüşüyor.

Evet, bunları düşünüyordum, eskiden şiirlerimiz vardı, bizi başkalarından farklı kılan, yaşamı kendi istediğimiz biçimde yeniden oluşturabilece-

ğimizi anlatan şarkılarımız -sonra o uzun saçlı, gözlüklü şarkıcı da öldürüldü- hüzünlü olan herşey vazgeçilmez bir yüzüydü yaşamın, mutluluktan fazla farklı değildi. Ama şimdi acı başka hiçbirşeye yer bırakmadan kaplamıştı yüreğimi, düşüyordum, hızla düşüyordum ve tutunabileceğim birşey yoktu.

Onla bir dalgakıranda karşılaştık. Yağmur yağıyordu çok hafif, bir sabah çok erken.

Biz aslında çok eskiden beri buradaydık, herşey karışmıştı, çok çabuk olmuştu bu, bize, buralı olduğumuzu hatırlatan bir şeyler çıkmıştı ortaya, şu dalgakıran, dondurmacının sokağı, köşedeki konak, bahçeli evden gelen piyano sesi, deniz kıyısındaki çaybahçesi yoktu şimdi ama bir daha asla görülemeyecek, bir başkasına gösterilerek anlatılamayacak bu ayrıntıları birbirimizden uzakta, birbirimizi hiç tanımadan yaşamıştık.

İlk nerede karşılaştık, bir sabah mı, bir akşamüstü mü bilemiyorum ama kısa süre sonra bir gün, bir kitabın arasına koyduğum küçük notu ona yolladığımı iyi hatırlıyorum.

Saat 5'de kentin eski otelinde olacağım, hâlâ viyana usulü kahve verilen yerde. Yalnızca seni daha yakından görmek istiyorum.

C.

Yokroman için malzeme sıralaması:

Yazıyken küle dönüşen notlar, bir tür ispirto yazısı, yanlış coğrafyanın verdiği ve garip yüz ifadelerine dönüşmüş sıkıntılar, ensesi çok kalın bir kadın – kentin eski otelinde – ve ona çay servisi yaparak (beceriksizce) baştan kaybeden bir ressam, bilinen ve aranmayan telefon numaraları, 'o kadın' ve 'o adam' imgeleri (çok silik ve önemsiz) gözleri merakla kayarken yakalanan şişman kadınlar, başka bir ülkenin giysilerine ve davranışlarına yakışmamış garsonlar, flash-back olarak geçilecek eski anların ayrıntıları, güneşin çevresini bir kez daha dönüyor oluşumuz(un son günleri), yıldız sistemleri (şiirsellik için), bütün kodların biliniyor olmasının getirdiği tuhaf konuşma

biçimleri, Noel ağaçları, başlangıç adımlarının çok hızlı geçilmesi, cevabı açıkça alınamayan sorular, cevabı çok açık verilen sorular, hiç sorulmayan ve yeni yeni sorular yaratan sorular, birdenbire yeniden kazanılan ölümsüzlük duygusu, kendi düşsel imgesini erkeğe yanında götürmesi için veren bir kadın, trenin altına atlayan Anna, cam kürelerde sayısız farklı biçimde görülen yeryüzü parçaları...

Bunun, bir notun sınırlarını aştığını ben de biliyorum, bana yazma izni vermemeliydin, bu senin işin.

S.

Notun gömleğimin sağ cebinde. Zaman zaman çıkarıp okuyor ve sonra yeniden yerine yerleştiriyorum. 'Anlık bir ferahlık' veriyor. Bir yerlere gitmeye ne dersin? Seçenekler aşağıda.

a) Trobriand adaları (geç kaldık)

b) Ankara (bu mevsimde çok soğuk ve karanlık)

c) İstanbul'da kalmak (birlikte çok tehlikeli)

d) Viyana (senin cappucino'n için)

e) İskenderiye (feneri görmeye)

Gerçekleşen ya da düşlerde kalan bütün o yolculuklar şu tuhaf çivi yazısını (yerküreninkini) bir kez daha çözme çabasından başka bir şey değil, biliyorum.

C.

Dün aynada ağladım. Senle, yalnızca alışılmadık sözdizimini, gidip gelen, yalnızca sana özgü vurgulamalarla inip çıkan konuşmanı pek birşey anlamadan –çünkü dinleyemiyordum, o iniş çıkışlara, gözlerine, ıslak dişlerine, ellerine bakarken, kulaklarımda gidip gelen sözcüklerin sayısız çağrışıma neden olurken– izlediğim akşamüstü eve döndüğümde kendimi neden böyle tuhaf hissettiğimi bilmiyorum. Sanki orada senle ve ne zamandır unuttuğum çocukluğumla karşılaştım. Nasıl olup da farklı zamanlarda, farklı yerlerde birbirine bunca benzeyen birer geçmişe sahip olduğumuza şaşıyorum. Belki de bu yüzden anlattıklarını, bir başkasıyla geçen sıradan konuşmaların açıklığıyla kavrayamadım. Sen, ayaklarını sarkıttığın

balkon demirlerini anlatırken ben, bütün çocukluğumu geçirdiğim, ilk sevgilimle oturduğum, şimdi, bir yerlerde bir sürü başka yüzle birlikte fotoğrafım olan kendi evimizin balkonunu hatırlıyordum.

Günün birinde söylediklerini yalnızca sana ait sözcükler olarak algılayabilir miyim, ne dersin?

S.

Bir pazar günü. Eski şarkılar. Bir harita çizmeye, senin, enlemlerin, boylamların içindeki yerini bulmaya çalışıyorum. Bu haritalar artık değişmiyor biliyorsun yeryüzünde keşfedilecek bir toprak parçası kalmadı. Bir sürü numara çevirip yerkürenin uzak noktalarına ulaşmaya çabalıyorum, kara parçalarını, denizleri geçiyorum, iklimin, ışığın, görüntülerin farklı olduğu kentleri, o kentlerde yaşayan dostlarımı arıyorum, hepsine, artık gelin, çok zamanımız kalmadı, burada, birlikte olalım, telefonu açtığımda size ulaşabileceğimi, birkaç sözle pek çok şeyi anlatabileceğimi bilmek istiyorum, diyeceğim. Ama hiçbiri açılmıyor telefonların, uzun, kesintili sinyalleri dinliyorum. Gazetelere bakıyorum, paradan, savaşlardan, insanla-

rın gelecekteki yaşamı üstüne konuşanlardan sözediyorlar, sıradan yüzler, boşalmış sözcükler, kurtulunmaz biçimde belleğimize kazınmış haber fotoğrafları, kazalar, kurbanlar, güçlü ve gülen insan yüzleri... Neden hep başkalarına kötülük edenlerin en iyi koşullarda yaşadığını anlamıyorum. Senin yanında bir erkek deseni, ayışığını anlatan bir Arjantin şarkısı dinliyorum, aşk ve ayışığı, ay ve büyü, ayrılık ve buluşma, doğum ve yokoluş, hiç anlamadığım bir dilde yazılmış şiirler okuyorum, o sözcüğü buldum sonuda 'sıkışma' ya da 'ağrı' değil, 'kasılma'. Yokromanı uzatmaya çalışıyorum, bir sonu olmasın diye, bilinç, yürek ve cinsel organ arasındaki üçgenin az rastlanır görkemli uyuma ulaşması için iletinin başka bir boyuta da taşması gerekiyor, öyküyü önceden tasarlarsan o büyülü dairede olacaklar ürkütüyor, onun için en iyisi ayrıntıları ve tasvirleri geliştirmek. Yine o çok tehlikeli sınırı geçiyorum ve herşeyi birden istiyorum, hem de büyü bozulmasın.

Senin gülümseyişinin gölgesi kırmızı.

C.

Bir romancı için öyküde çok fazla güçlük var gerçekten. Sözcüklerin çok fazla ayıklanmış olması, zaman ve mekân bir türlü belirlenemediğinden sözdizimlerinin boşlukta uçup gitmesi, birbirine fazlasıyla benzeyen iki figürün camların içinde çok yavaş hareket etmeleri ve en küçük, beklenmedik bir devinimin bedenlerinde, yüzlerinde, gözkapaklarında, belleklerinde açacağı sayısız kanayan çiziğin ürkütücülüğü, bu nedenle her satırın inanılmaz bir karşıkoymayla yazara engel olması, geri-dönüş'lerin, hep bu, başlamamış-olan'ın sonunu hatırlatacağı için kullanılamaması.

Birden büyük saat çalıyor ve beni korkutuyor. Karşı sokakta ışık odaları var. Sen nasıl bir yerde yaşadığımı bilmiyorsun, senin nasıl bir evde

oturduğunu bilmiyorum. Söylediğin doğru, o karnımdaki ağrının adı 'kasılma', uzundur unuttuğum, artık olmayacağını sandığım, mutlulukla acıyı birleştiren, adını koymak istemediğim duygunun bedensel işaretinin adı bu. Aklımda, yüreğimde, karnımda hep önceki gün seni öptüğümde duyduğum o tad var: Senin kekremsi tadın.

S.

Sabahları kalktığımda karnımda o kasılmayı duyuyorum. Sabah kışışığında o kasılma senin yüzünü çağrıştırıyor bir tek. O çarpıntıyı neyin oluşturduğunu biliyorum artık; yalnızca bir çocuk gibi dokunmak istiyorum, bir hayvan gibi koklamak, o birlikte yuvarlanışı yaşamak, herşeyi birden görmek istiyorum. Böyle pek çok şey biraraya gelip hepsi bir tek yüzü ve bedeni çağrıştırdığında...

C.

Bir otelde, gizli bir buluşmaya geliyorum, yaşamımda ilk kez, kapıyı açıyorsun, büyük yatakta yüzüne turuncu bir ışık vuruyor, komodinin üstünde çikolatalar, çiçekler var, bunun bir öykü olmadığını anlıyorum birden, sana dokunuyorum, seni öpüyorum, herşey çok yavaş başlıyor, zamanı ve ayrıntıları o sanki gitgide azalan turuncu ışıkta yitiriyorum, bilincimde artık lanet olası sözcüklere dönüşmüyor hiçbirşey –yaşamımda ilk kez– göğe doğru uzayan saçlarına, teninin inanılmaz yumuşaklığına, kış giysilerinden anlaşılmayan ve şaşırtan zayıflığına, göğsündeki tüylere, karnındaki belli belirsiz yuvarlaklığa, çılgınca büyüyen penisine, bacaklarının düzgünlüğüne dokunuyorum, bütün bedenini, dev ayaklarına, uzun par-

maklarına dek öpüyorum, yalıyorum, ıslandıkça kayganlaşıyorsun, ellerimin, dudaklarımın, dişlerimin altında yalnızca yumuşak devinimlerle dönüyorsun, bilmediği bir kuyuya atlayan ve düşmesi hiç bitmeyen o küçük masal kahramanıyla tavşan gibi, bizi belirleyen, herşeyi sözcüklere dönüştürmemizi zorunlu kılan ayrıntıların dünyasından uzaklaşıyoruz, tutuyorum, bırakıyorum, dokunuyorum, çarpıyorum, kaybediyorum, buluyorum, sonra ellerini hissediyorum, kumaş parçaları geçiyor aramızdan, kopuyor, yırtılıyor, uzaklaşıyor, hepsinden kurtuluyoruz, sıcaklık sanki maddeleşiyor, bizimle birlikte bu görkemli törene katılan biri gibi yanımıza yerleşiyor, parmaklarını ısırıyorum, göğüslerimi emiyorsun, seni dinlemek hoşuma gidiyor, soluk alıp verişini, inlemelerini, bedenime gömülen haykırışlarını, inanılmaz biçimde ıslanıyorum, sonra girip çıkmaların başlıyor, bacaklarımın içindeki o dolma ve boşalma duygusunu mu, aynı anda bütün bedenimi dolaşan ellerinin, dudaklarının, ıslak dilinin ve dişlerinin mi izini süreceğimi şaşırıyorum, ellerimle seni tutmaya çalışıyorum, bu tutulması mümkün olmayan enerjiyi, içimdeki boşluklara yayılıyorsun, yeniden çıkıyorsun, yeniden giriyorsun ve öylesine sık yineleniyor ki o bir anlık boşalma duygusu yalnızlığa dönüşmüyor hiç, başım dönüyor, titriyo-

rum, bağırıyorum, ısırıyorum, vuruyorum sana, tırnaklarımı, küçüklüğü bir bebeğinkini andıran kıçına batırıyorum, gitgide büyüyen çığlıklarını duyuyorum bir yandan, altındayım, üstündeyim, yanyanayız, arkam dönük, yüzyüzeyiz, itiyorum seni, uzaklaştırıyorum, yeniden çekiyorum, hem içimde olmanı, hem de dışımda durup beni öpmeni istiyorum, yeryüzünde varolmayan o ülkeye ilk kez girdiğimi anlıyorum o zaman -yaşamımda ilk kez- saatler sonra, günler, yıllar sonra bütün dünyanın duyduğu çığlıklarını duyuyorum, içime ıslak ateş parçaları çarpıyor, yüreğime, boğazıma, belleğime dek giden, bunları yazarken hâlâ hissettiğim sevginin o imkânsız işaretleri, büyük bir suçluluğa kapılıyorum o anda sanki -sonsuzca yasaklanmış olan- böylesi bir sevişmeyi ancak kardeşimle, kendi kanımdan, kendi tenimden biriyle yaşayabilirmişim gibi...

S.

Çok kısa süre önce zamanlar yeniden karıştı, sabah çok erken mi, gecenin başlangıcı mı? Hem ne farkeder, dedim. Bir ülkenin, bir kıyının düzenli çizgisini ansızın bozan bir çıkıntıya benzettim kendimi -kendi yaşamım için- bir fazlalığa... Göğüs kafesimde, karın boşluğumda, atalarımızın kanıtlayıp tanımlayamadığı birşey vardı, sonsuzca büyümüş bir gözyaşı ya da hiçbir filmde, hiçbir deneyde görülmez bir yara. Çünkü bu büyülü kürede düz bir çizgideymiş gibi ilerlemezsen hep yaralanıyorsun.

Yağmur yağıyor, çok fazla ses yok, büyük ve karmaşık bir kentteyiz, galiba güneşin çevresinde bir kez daha döndük. İyi yıllar.

C.

Yeni yıla çok az kala iri bir hindistancevizi parçasını dilimin altına yerleştiriyorum, yutmuyorum, herkes zıplarken, şampanyayla ıslanmış hindistancevizini ağzımda tutuyorum –hiç yutkunmuyorum– kekremsi bir tadla giriyorum yeni yıla. Yüksek ses, paketler, daha çok içen insanlar, öpüşme sesleri, rainydaywoman, *yarı açık gözler, tarçınlı, çikolatalı soslar, senin tükürüğünün rengi.*

Odama geçiyorum, kendi dokunulmaz alanıma, birkaç kitap karıştırıyorum, Konuştuğumuz Gibi Uzaklara, sesler uzaklaşıyor, 'nereye kayboldu gene?', 'odasındadır', küçük bilgisayara seninadını, seninadını, seninadını, seninadını yazıyorum hiç aralık bırakmadan, bir düğmeye daha basıyorum,

küçük ekranda ismi sağa, sola çekiyorum, donduruyorum, bu isim bilgisayarın belleğinde kalamaz, 'kill' düğmesine basıyorum, 'are you sure?' yazıyor ekranda, emin değilim, eminim, bir daha basıyorum, seninadın gidiyor.

Gece sevişirken damarlarımı hissettim, ağzımda senintükürüğününtadı, çarşafta elimi gezdirdim, yastığın düğmelerini saydım, aramızda saçlarıgöğeuzayanküçükçocukla seviştik.

S.

Sana rastladığımda yer ayağımın altından kaymıştı. Üstünde durduğumuz toprağın altında ne çok ölü olduğunu düşünüyordum hep. Hiç silinmeyen ölüm görüntüleri, herşeyin ansızın kalbe ve mideye saplanan bir boğulmaya dönüşmesi, kendini kandıracak başka birşey, hiçbirşey kalmadığını anlamak. O kayma sürüyor, senin yüzün, mekânın yitirildiği bu anda her yerden birden görünüyor ve çok hoş. Ama o öyküdeki gibi seni başka yüzlere benzetmeye, başka anlamlar vermeye çalışmıyorum artık her güzel an'ı, bir gün yazacağımı düşünmek istemiyorum.

Bu hafta seni bulamadım, evden aramıyorum, özledim.

C.

Birazdan gün ağaracak, bir portakal soyuyorum, dışarda rüzgar hâlâ kesilmedi, yağmur, ince, keskin damlalarla cama vuruyor, su camın üzerinde çizikler, iğnemsi çizgiler oluşturuyor, camdaki bu tuhaf yıldız haritalarını izliyorum, yaşamım gibi diyorum kendi kendime, kötü bir benzetme olduğunu bilerek, yazar sensin, yoldan geçen birkaç arabanın sesini duymuyorum, hep aynı müzik çalıp duruyor, bana eski günleri, yalnızlığın böylesine çıldırtıcı bir boyuneğmeyle kabullenileceği zamanları hiç düşünmediğimiz düşsel birliktelik anlarını hatırlatıyor, uzaktaki bir dostuma mektup yazdım, ona, ikizimi bulduğumu, onu, başka hiçbir şeyi sevmediğim gibi sevdiğimi ama çok geç ve yanlış bir yerde karşılaştığımızı anlattım.

Sabah sigaramı içip artık uzundur sarılmadan uyuduğum –senin deyişinle– sevgili kocamın yanına gidiyorum. Çocukluk günlerindeki uzun, ders çalışılan gecelerden sonra olduğu gibi yatağıma girmek, hemen sonsuz, karmaşık ve hatırlanmayacak düşlere dalmak istiyorum, yan odalarda başkalarının uyduğunu bilerek.

S.

Nevit, tıpkı verdiğim günkü gibi bir zarfın içinde hiç açmadan saklamış bu notları. Her yerde zamanın geçişinin acısı var, filmlerde, kitaplarda, düşlerde hep o acı var. Bedenin ağırlaşması, dikkatli davranışlar, hastalık ve geçmişin silik, düzensiz anılarının verdiği hüzün.

Onla birlikte olabilmek için denize yakın ama denizi görmeyen bir ev tutmuştum. Kışgüneşinin parladığı bir sabah gidip eve bakmıştık, hiçbir zaman -tıpkı yaşamım gibi- yerleşmeyecek, o, küçük, pencerelerinden bir avlu ve köpekler görünen eve.

Orada onu ne çok bekledim, günler boyu, hiçbir şey yapmadan, kapıyı dinleyerek, hep meraklanarak, küçük bir bebekmiş gibi korkarak. Sanki

kaçmaya, kurtulmaya çalışıyordu, "ilişkilerin sürekli yinelenmesine, başladığı an biraz sonra olacakların bilinmesine, bu kahrolası bilgiyle kendini asla bırakamayışın verdiği hüzne, yine yanıldığını bilmenin ve yine de sürdürmenin acısına artık dayanamıyorum" demişti ilk günlerin birinde. Bir şeyler içiyorduk, çevremizde sürüp giden konuşmaları duyuyorduk, dışarda yağmur, henüz onun dişlerini nasıl fırçaladığını, bedeninin bir yerinde bir işaret taşıyıp taşımadığını, teninin gergin ya da sıcak olup olmadığını bilmiyordum. Henüz zaman vardı, bütün gizlenmeleri, bütün yanlış anlamaları, kırgınlıkları, titremeleri, bekleyişleri ve küçük düşkırıklıklarını yaşayacaktık önce, anılarımıza kimi kır kahvelerini, kimi sokakları, birden, uzun bir konuşmanın içinde geçiriliveren bir sözcüğü, gülümsemeleri, bakışmaları, el hareketlerini kazıyacaktık.

Çok zaman geçti. Onu kocasıyla bir davette ilk kez gördüğümden birkaç gün sonraydı. Orada, onla seviştiğimiz yatakta başka bir kadınla birlikteydim, müzik çalıyordu, bana başka bir sevişmeyi anlatıyordu, sürekli konuşarak, birbirimizi ısırarak, birbirimize vurarak yuvarlanıyorduk. Selin'in anahtarıyla kapıyı açtığını, yalnızca bir yerden dönerken birkaç dakikalığına beni görmek istediğini, sonra kapının yanında durduğunu ve o gün ba-

na aldığı hediyeyi bırakıp gittiğini hiç duymadım. Sabah, her zamanki gibi erkenden telefon çalmadı, uyandığımda öğle olmuştu, yalnızdım, Selin'i aradım, yoktu, mutfağa, kahve almaya giderken kapıda torbayı gördüm, içinden eski bir masa lambası çıktı, bir de "yazılarını yazman için biraz ışık" yazılı kart. Önce sabah geldiğini ve beni uyandırmadan gittiğini düşündüm, sonra herşeyi anladım. Nevit'e gidip anlattım, bana baktı, sigara içti, kahvelerimizi yeniledi, bir müzik koydu ama hiçbirşey söylemedi.

O akşamüstü eve döndüğümde Selin'le karşılaştım.

Pek çok acı vardı, birilerinin gözyaşları, düşlerimde ve yazarken herşey dağılıyor, birbirine karışıyor, ıslanıyordu. Yazdıkça, o günlerde, yeniden başlayamayacağımı, kaçtığım herşeyi yeniden kuramayacağımı düşünüyordum, birşey beni sözcüklere çekiyor, onların gösterdiği ya da bunca yazdıktan sonra yokettiği gerçekliklerden uzaklaştırıyordu. Sokaklar, geniş caddeler, görmemek için yüzümü eğerek geçtiğim kalabalıklarla doluydu, eski semtler yıkılmaya başlamıştı, öldürücü bir koku her yanı kaplıyordu, bir kentin ölüsünün kokusu, herşey çok çirkindi, bir korunağa ulaşmak için sokaklardan kaçıyordum, korunağım yıkılmıştı.

Bütün o yabancı kentlere gitmemin başkaları-

nın konuşmalarına katılmamın, sabahları bir kahvede, akşamları içki içilen yerlerde dolaşıp durmamın nedeni hep bu yalnızlıktan kurtulmak, geçmişin ağır örtüsünü üzerimden atmak için değil miydi? Oysa dünyanın her yeri birbirine benzeyen görüntülerle dolu ve insan bilincinin düşlemleriyle sınırlı.

Bu kentten uzaklara gittiğim gün yine bir istasyondayım, sabah oluyordu, sonra üç günlük bir yolculukta, sonsuza dek yalnız kalacağımı, bir daha buraya hiç dönmeyeceğimi düşünmüştüm.

Gitmek neye yarar?

Orada, uzakta, kimi akşamlar, kimi serin akşamüstleri, nehir kıyısında yürürken, bir sırada oturup küçük martılara bakarken çocukluğun anıları, belleğe kazınmasının nedenini asla bilemediğimiz sayısız ayrıntı acıtıyordu. Ama büyümenin bizi henüz pek korkutmadığı, hergün yeni şeylerle şaşırarak karşılaştığımız, insanların öteki yüzlerini henüz tanımadığımız, bu dünyanın nasıl yaşama aykırı bir yer haline geldiğini tam kavrayamadığımız o ilkgençlik günleri kişiyi hep birşeyler yapmaya, çalışmaya, yeni ilişkiler kurmaya, buralı, bu dünyalı olmaya sürüklüyor. Öyle oldu. Okumak istediğim ne çok kitap vardı, görmekte geciktiğim ne çok film, düşünüp de bulamadığım oysa başkalarının çoktan cevapladığı ne çok soru, din-

lemekten, başka hiçbir yerde bulunmayacak tadlar aldığım müzikler, sevilecek insanlar, görülecek ne çok yer vardı. Geceden güne, günden geceye, zamanın geçişini duyumsamadan, hep birşeyden ötekine yetişerek, acele ederek, doyumsuzca tüketerek, bilinçsizce o kötü sona ulaşmaya çalışarak – meğer öyleymiş, o, sevinçle attığımız adımlar bizi böyle büyük bir bungunluğa sürükleyecekmiş.

Oraya buraya gelişigüzel bıraktığı mektupları karıştırıyorum Nevit'in. Benim yazdığım birkaç mektup var. Bunca yılda yalnızca birkaç mektup.

"Sen de artık bir kışla hatırlanan eski yüzünle varsın. Bu kent soğuk. Mektup yazılan herkesten, her yerden uzak. Herşeyin yitirildiği bir yerde duruyorum şimdi. Uzun bir yolculuktan sonra. Bir kez yırtılan bilincin hiç durmadan sürüklenmesi, yüzler... Ne çok şey eskidi, diye düşünüyorum. Bir desenini buldum, eski, seni özledim. Bugün pazar. Düzenin tatil günü. Hiç durmadan –yine– o işaretleri ardarda sıralıyorum, sözcükler, tümceler, anlar, resimler kuruyorum. Zaman zaman duruyor ve çığlığı izliyorum, kimseye ait olmayan, uzaklardan gelen, çok eskilerde, hiç dönemeyeceğimiz, hiç bilemeyeceğimiz, bizden önce oluşmuş ve bir biçimde bilincimizde izleri kalmış o gizemli seslerden oluşan çığlığı –sana bundan

daha önce de sözetmiştim.

Bana, başkalarına okutmayacaksam, birbirine eklenen sayısız insan deneyiminin içine katılması, yeni doğan çocuğa aktarılacak o insan birikimi içinde eritilmesi için başkalarına bırakmayacaksam neden yazdığımı soruyorsun.

Duvarlarına, sürekli değişen, bakıp, sözcüklere dönüştürmeye, gördüklerini daha öncekilerle karşılaştırmaya, ayıklamaya, sıralamaya çalışırken yerini bir başkasına bırakan görüntülerin yansıdığı, kimi zaman çok hızlı, kimi zaman yavaş yol aldığım bir korku tünelinde yaşıyorum. Yazmanın benim için tek tanımı bu: Korku. Hayır, sandığın gibi bir korku değil, yaşamımızı, kıpırdayan bacaklarımızı, ellerimizi, gözlerimizi parçalayacak bir güçten, sürekli acı vererek, ölmek için delice istek duyuracak türden bir korku değil. Öyle tanımlıyorum çünkü o serin, ürpertici, beklenmeyenlerin karşımda beliriverdiği anlar, çocukken gittiğim o tünellerde geçen, uzunluğu hiç anlaşılamayan zamanlara benziyor da ondan. Ama bir korku var, zamanın kısalığı, yetmezliği, üstünde bunca ağrıya karşın çalışıp durduğum görüntülerin anlatılmasının başkaları için hiçbir anlam taşımadığına inanışım.

Yazarken herşeyin üstüne bir kez daha düşünüyorsun. Aslında birbirine sayısız aptallığı anlat-

maktan başka bir işe yaramayan sözcükleri –basit anlaşma işaretlerini– yeniden yeniden düşünüyorsun, birbirine benzetiyorsun, ilişkilerini kuruyorsun yeniden, böylece bitmeyen bir çabaya bir kez de sen başlamış oluyorsun, böylece herşey yeniden yaşanıyor, bir kez de bilinçte. Hızla geçiverdiğin küçük ayrıntılar çıkıyor ortaya, bir resmin kenar çizgilerinden, kimi parçalarından, onun içinde başka bir resim, başka, farklı resimler oluşuyor. Güzel değil mi? Ya da çok acı?

Hâlâ yazıyorum çünkü herşey düşmanca bir yüz takınıyor, beni dolduran, bilincimi, bedenimi dolduran, yüreğimi çılgınca çarptıran, ellerimin titrediğini hissedeceğim birşey yok. Yazmak yalnızca bir aldanma. Herşeyi yeniden kurma yanılgısına saplanıp kalmaktan başka birşey değil. Onun için yazdıklarımı orada burada bırakıyorum, biraraya gelip de yine bu yaşamı anıştıran taklit kurgular oluşturmasınlar, kaçtığım o büyük boğuntuyu kendi kendime yeniden yaratmayayım diye... Ama olmuyor, bir sözcük ötekinin ardına yazılıyor, sonra bir cümle ötekine bağlanıyor, bir sürü işaret var ve onlarsız yapamıyorum. O işaretlerin bağlayıcı dünyasından nasıl iğreniyorum oysa. Şimdi bütün bildiklerimi unutmak ve artık hiçbirşey öğrenmemek istiyorum. Bir insanla bütün konuşma biçimlerini, kadın–erkek ilişki-

sinin o kurgusal ayrıntılarını, bütün o görünmez kuralları unutmak mümkün mü?

Ayaklarımızı üstüne basıp da döndüğünü bile hissetmediğimiz bu dünyaya hiç yakışmıyoruz biliyor musun? Sana, soğuk, sessiz bir Avrupa kentinden yazıyorum. Kendimi hiçbir yere ait hissetmiyorum artık, belki alışılmış bir parçalanma bu, gittiğim hiçbir yerde yaşamak gelmiyor içimden, oraya yeniden gelecek miyim, yeniden senin odanda oturup konuşacak mıyız, yine kendi kendimize coşkuya kapılıp pencerenin dışındakine benzemeyen dünyalar kuracak mıyız? Delice içip, çalmasını bilmediğimiz sazlarla sabaha dek bir müzik cümlesinin çağrışımlarını aradığımız o geceyi, fotoğraf makinalarıyla kentin eski sokaklarında hiç çekemeyeceğimiz bir filmin görüntülerini kurguladığımız günleri, benim, hiçbir zaman yayınlanmayacak kitabım için çizdiğin desenleri, onlarla geceler boyu uğraşmanı, bir kez daha bir kez daha aldandığında yüzündeki acı örtüsünü hiç unutmuyorum. Söyleyecek kimse varsa selam söyle, eğer kaldıysa."

Ona yazdığım son mektup. Belki de yazmak, sayısız dışgörüntünün, yabancı seslerin, alışılmış sözdizimlerinin, dışımızdaki dünyaya uyum sağlama çabasının içinde istediğimiz sözcükleri seçememenin getirdiği birşey. Ama yazarak, sonra bir

daha hiç yazmayarak ve şimdi yeniden bu tutsaklığa geri dönerek de beceremedim yaşamayı.

Üstünde bulunduğumuz yerkürenin dönmediğini, dümdüz olduğunu, sonsuza dek başkalarıyla, onlardan biri olarak yaşayıp gideceğimizi, onun, ötekinin, yanımızdakinin başına gelenin bizim başımıza asla gelmeyeceğini -kişinin kendisi ölmez- düşündükçe buraya, ötekilerin arasında bize ayrılmış yere uygunuz. Oysa dünya dönüyor, hızla, zaman geçiyor, yüzümüze her gün biraz daha kazınıyor eskimişlik. İnsanlığın bize ilettiği o görkemli birikim -şu formüller, birini öğrenince ötekini çözmek, çözdükçe onların yararına inanmak, onu ötekiyle, onu ötekiyle birleştirerek sürekli ilerlediğimiz yanılsamasına kapılmak ve asıl amacı unutuvermek- bizi sayısız ayrıntının karmaşık görüntüleriyle başbaşa bırakıyor. O ayrıntılar yığınını çok basit ve görünür yaşama uygun kılabilmek için tanımlamalar ve adlandırmalarla bir şeylere benzetmeye çalışıyoruz, böylece herşey hakkında düşüncelerimiz, inançlarımız, görüşlerimiz oluşuyor.

Ben artık bu resimlere inanmıyorum.

Nevit yıllarca burada, şimdi oturduğum bu koltukta oturup denize baktı akşamları. Yanında kimse yoktu. Son konuşmalarımızdan birinde bir gemiyle gitmek istediğini söylemişti. O, kısa, uzun çizgilerden, noktalardan oluşan, sese dönüştürülerek başkalarına iletilen dili öğrenmeye çalışıyordu. Bu yeryüzünde sürekli devinen bir kütlenin üzerinde yaşamak, bu dünyayı, tanımsız büyüklükteki bir canlının üzerinde yol alarak bir kez daha anlamak istiyordu. Ne çok şey var konuştuğumuz artık hatırlamadığım ne çok şey ve hep onun bu koltuğu, yazı masası, uzakta deniz, martı çığlıkları, satıcıların sesleri, müzik... Şimdi rüzgâr, dünyanın bu kahredici rüzgârı onu, bir gemiyle gidebileceği her yerden uzağa taşıdı.

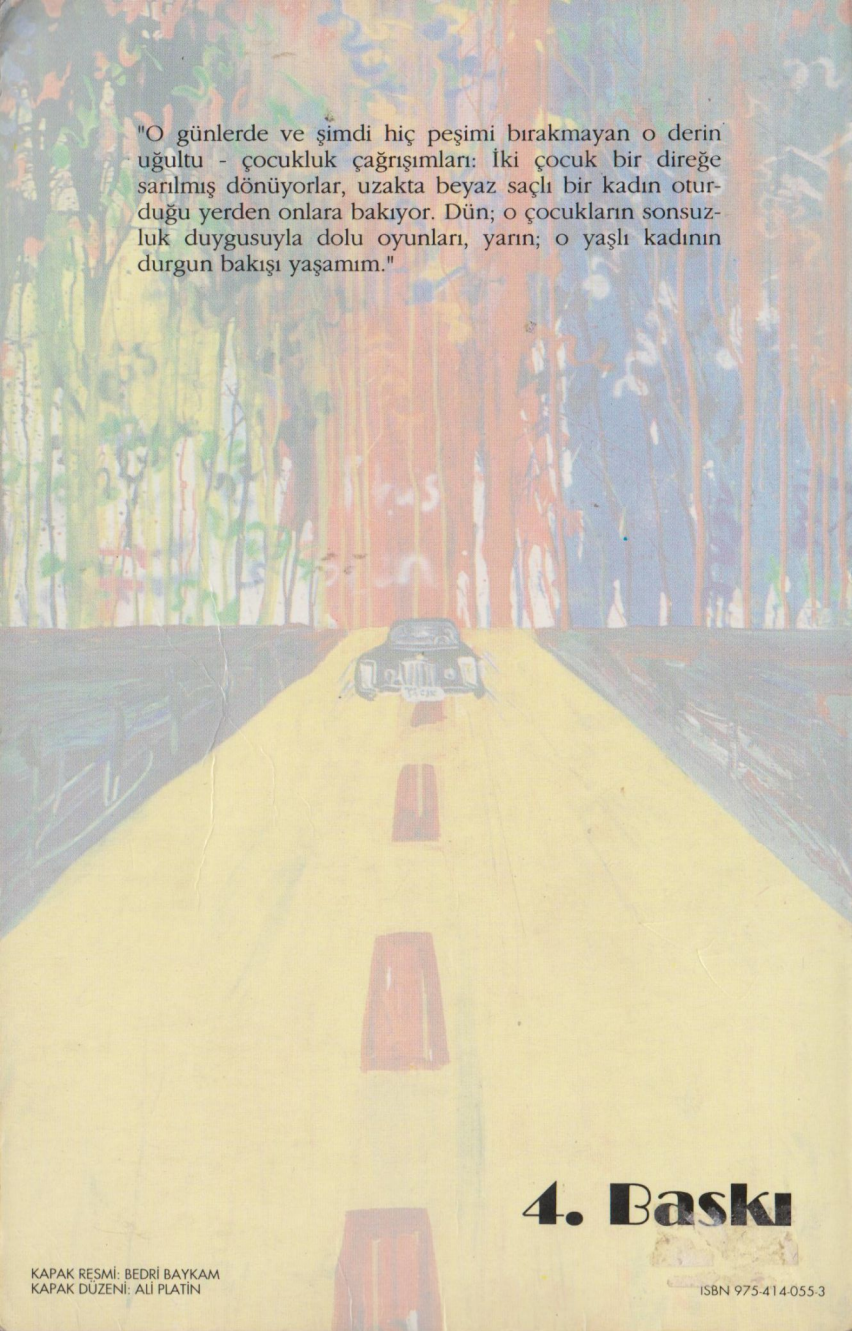
Çok eskiden bu kentte, sevdiğim biri bana, bir durumdan ötekine geçemediğimi söylemişti. Bir durumdan ötekine geçemediğim, yaşamın, sonsuz acı ve yıkımın önünde, ölümün önünde çok zayıf, çok zavallı olduğunu hiç unutmadığım doğru. Herşey yaşamımızdaki o anlık rastlantılarla örülmüyor mu? Öyleyse o 'karar'ı nasıl verebiliriz ki? Ben de o rastlantıyı bekledim, o rüzgarı, belki bazan istenen bir rüzgar daha kolay taşısın ya da istenmeyen bir rüzgar alıp götürmesin diye küçük direnmelerim vardı, çoğu kez önemi olmayan.

Başka yaşambiçimleri görmek, bunca acıdan uzaklaşıp başka acılarla tanışmak, belki istenen bazı şeyleri yapabilmek için mi istemiştim gitmeyi? Hayır. Gitmek istememin hiçbir nedeni yok-

tu. Kabullenemediğim bu dünyadan çıkmak, yeryuvarlağın kalın çemberini kırmak için gösterebileceğim sonuçsuz, umarsız çaba. Beni çeken yalnızca buydu. Başka bir dünyaya ait olduğum inancı. Şimdi artık hiçbir inancım yok. Ben sonsuz yanılsamayı yaşıyorum oysa evrenin apaçık bir gerçekliği var.

Yeryüzünde hiçbir düş ülkesi, bir düş alanı kalmayışı ne tuhaf.

"O günlerde ve şimdi hiç peşimi bırakmayan o derin uğultu - çocukluk çağrışımları: İki çocuk bir direğe sarılmış dönüyorlar, uzakta beyaz saçlı bir kadın oturduğu yerden onlara bakıyor. Dün; o çocukların sonsuzluk duygusuyla dolu oyunları, yarın; o yaşlı kadının durgun bakışı yaşamım."

4. Baskı

KAPAK RESMİ: BEDRİ BAYKAM
KAPAK DÜZENİ: ALİ PLATİN

ISBN 975-414-055-3